



**PLA MUNICIPAL D'IMMIGRACIÓ**





El Pla d'Immigració de Barcelona és un fet primordial, políticament i socialment, per a la ciutat de Barcelona. Tots els grups de l'Ajuntament de Barcelona hem estat treballant-hi durant més d'un any, d'una manera discreta però sostinguda, ordenada i constant.

Vull expressar el meu agraïment i la meva satisfacció per aquest acord. Hi ha molt poques ocasions en què es faci aquest treball previ d'aprofundiment en els punts i elements d'encontre polític, que ens permetin dir amb convicció que tenim un pla compartit i que renunciem, a més, a convertir aquest tema en manifestació partidària - ja que, com saben, pot comportar un risc social important -. De fet, hem vist com, per aquesta via, en algunes ciutats o societats europees i americanes, la qualitat de la convivència s'ha degradat d'una manera molt pràctica i concreta.

Que jo recordi, l'únic antecedent similar va ser el Pla de Drogues, en un moment en què la drogadoicció, sobretot a l'heroïna, va impactar la nostra societat tan radicalment que va ser necessari i, comprensible per part de la població, que féssim l'esforç d'elaborar un acord polític.

Hi ha temps per a tot i en democràcia ha d'haver-hi de tot. Em refereixo que és legítim, lògic i és la nostra obligació, com a partits, expressar les nostres discrepàncies sobre els temes concrets. L'essència de la democràcia és això. Però hi ha algunes ocasions en què la responsabilitat política és just el contrari, és trobar els punts d'acord comú. I tant una cosa com l'altra tenen la mateixa categoria moral. Moralment, tan rellevant és expressar la discrepància, quan això s'ha de fer, com fer l'esforç per arribar a un acord, com és ara el cas. I em complau molt que a la ciutat de Barcelona siguem capaços de fer això.

L'Ajuntament de Barcelona és la primera institució de govern efectiu que fa un acord d'aquesta mena. L'acord que va adoptar el Parlament és un antecedent que valorem molt, però les mecàniques i reflexions parlamentàries són d'una altra naturalesa. Nosaltres som un govern i actuem directament sobre el territori i sobre les coses. Tenim incidència directa, sense la intervenció de cap altre àmbit, en la modificació de les condicions de vida de la gent. I això és una cosa molt important i per això és tan rellevant que haguem arribat a aquest acord.

Agraeixo molt a tots els grups l'esforç fet, perquè ja sé que ningú se sent plenament satisfet amb aquest document, atès que cadascú ha cedit part del que li hagués agradat poder expressar als ciutadans de Barcelona. Ja que en aquest tema, que és crucial per al futur de la ciutat, els grups polítics hem fet l'esforç d'arribar tan a fons com sigui possible en l'anàlisi de les causes i conseqüències de l'evolució i les previsions, i hem decidit treballar conjuntament per dissenyar un futur millor, que passarà, sens dubte, per un increment o per una evolució a l'alça de la immigració.

Som davant un fenomen nou, que crec que serà equivalent a les onades d'immigració del segle XX una primera abans de la Guerra Civil i una segona als anys 50 i 60. El que passa és que l'any 1996 teníem 30.000 immigrants, l'any 1997, quan jo vaig prendre possessió del càrrec, eren 37.000 o 38.000, i ara, al mes de novembre, ja es parlava de 159.000 immigrants. És a dir, estem arribant al 9 % o 10 % de la població censada a la ciutat de Barcelona. Per tant, som davant una nova onada d'immigració i faig servir el terme "onada" en el sentit que ha estat un fenomen sobtat i quantitativament important. Els números són grossos i reduïts en el temps; per tant, hi ha un canvi objectiu de la situació i de les condicions.

I la segona diferència, o la segona cosa que hem de destacar és que aquesta onada d'immigració és molt diferent de les del segle XX perquè ens aporta i ens apropa a casa nostra cultures que són molt distants des de tots els punts de vista: lingüístic, religiós, d'hàbits alimentaris, higiènics. És a dir, cultures manifestament diferents, allunyades. I això és molt important de cara a alguna de les coses que hem acordat.

Partim de la base que nosaltres, culturalment, no som una taula rasa; no som una societat neutre. Nosaltres tenim una cultura preexistent, que és la cultura catalana, la nostra forma de conuiu, les actituds barcelonines davant la vida, la forma de ser, de comportar-nos al carrer, la forma de conduir, la manera de tocar el clàxon, la forma d'embrutar el carrer, de celebrar les festes, de parlar o de cridar. Tot això són coses que formen part de la manera de ser de la nostra col·lectivitat. I ara tenim la presència de noves persones que vénen amb hàbits i cultures diferents. Aquest tema és molt important, perquè hem de pensar que tenim un estil de vida davant del qual no ens manifestem d'una manera neutre sinó afirmativa.

Un tema molt important és el dels drets i deures. És evident que tots els ciutadans, siguin del color que siguin i de la cultura que siguin, estiguin aquí pel que sigui i pel temps que sigui, tenen deures i també drets.

I hi ha un altre aspecte, que és el de la justícia i el de l'equitat. Nosaltres volem créixer en justícia i equitat. Volem una societat cada vegada més justa i equitativa i, per tant, volem un estat del benestar que doni igualtat de serveis a tothom. És molt important el concepte de la no discriminació positiva cap als immigrants, sinó un tracte d'igualtat. El que passa és que això és fàcil de dir; és un principi i un valor francament defensable des dels posicionaments teòrics. Però tot això s'ha de convertir en realitat. Nosaltres, només des

de l'Ajuntament, no podem garantir la igualtat davant tots els ciutadans del món, perquè no tenim els mitjans ni els recursos per fer-ho, igual com tampoc no tenim a vegades els recursos i els mitjans per fer-ho a casa nostra, ja no només de cara als que vénen sinó de cara als que ja hi eren.

Per tant, tot això s'ha d'aplicar i comporta un canvi de la nostra apreciació cultural de la convivència. Això vol dir que aquesta justícia i aquesta equitat que volem a casa nostra l'hem d'aplicar concretament. I aquí hi ha elements molt concrets, com els drets i deures, com s'interpreten les voluntats o les necessitats de culte o com s'interpreta i com s'aplica l'intent d'ajudar a totes les persones que ho necessiten a casa nostra, encara que estiguin en situació irregular. Volem fer tot això i ho volem fer d'una manera ordenada i serena.

És primordial també la qüestió de la seguretat. No se'n parla gaire perquè és un tema molt relliscós, un problema molt delicat. Però és important que puguem ser capaços de donar garanties de seguretat a tots els ciutadans, als immigrants i als de casa nostra. Per tant, la no discriminació positiva vol dir que el tractament davant la seguretat ha de ser igual per a tothom. I sabem que algunes coses s'han de canviar si volem anar millorant la seguretat de casa nostra, precisament pel bé de la major part dels immigrants, que no tenen res a veure amb cap problema de seguretat.

Som, doncs, davant un canvi a la nostra ciutat, que ara ja té un 9 % o 10 % de la població que ve d'altres cultures, que representa una modificació de l'*statu quo*. I aquest canvi és el que volem afrontar amb la convicció que hem fet un treball previ molt important d'acord polític per fer-ho de la millor manera possible. És a dir, fugim d'actituds que podrien ser massa senzilles o estrictament limitades al terreny de les bones intencions i, en canvi, anem a les propostes i a les mesures concretes. Al Pla hi ha unes 90 mesures i actuacions i crec sincerament que això és molt rellevant. És el millor que podem oferir als ciutadans de Barcelona. El fet de dir, abans que comenci la campanya electoral, aprofitant la tranquil·litat de reflexió i de parlar sense dobles o triples intencions, que tots plegats hem fet, sincerament, un esforç de pacte, d'acord, una renúncia a les nostres posicions partidàries, a favor d'un consens per aconseguir un pla que ens permeti afrontar un tema delicat i important, alhora.

Dono les gràcies als presidents dels grups i a tots els que hi heu treballat, Eduard Spagnolo, Ernest Maragall, Núria Carrera, perquè heu fet una gran feina que farem créixer i continuarem a través dels plans i els treballs que s'han de dur a terme a partir d'ara.



## 1.1. Consideracions generals

### **PREMISSA 1: En un món globalitzat amb greus desequilibris, es produeixen moviments migratoris de gran abast**

Per la seva situació socioeconòmica, Europa, junt amb la resta de països fortament desenvolupats, exerceix un efecte “crida” sobre la població de molts països d'Àfrica, Amèrica Llatina, Àsia i Europa de l'Est. Aquesta situació es veu estimulada per la pobresa d'aquests i en alguns casos la violència que pateixen que, al mateix temps, genera un efecte “d'expulsió” de les seves poblacions. A l'actualitat, la realitat sociodemogràfica i la situació de precarietat econòmica de molts països tendeix a “expulsar” una part de la seva població, que espera millorar les seves expectatives de futur en altres àrees del planeta. Es tracta, en molts casos, d'una emigració forçada per les circumstàncies dels països d'origen.

Segons les Nacions Unides, el 80% de la població mundial viu en països en vies de desenvolupament. El Banc Mundial assenyala també que, sobre una població de 6.000 milions de persones al món, 2.800 milions viuen amb un ingrés diari per sota dels 2 dòlars i 1.200 milions subsisteixen amb menys d'1 dòlar al dia. El 20% dels nens nascuts a països en vies de desenvolupament tenen una esperança de vida de menys de 5 anys i la desnutrició afecta el 50% dels menors d'aquests països pobres. Mentre la taxa d'analfabetisme és de l'1,3% a Europa, la dels països en vies de desenvolupament és del 26,3% i la d'Àfrica, del 40%.

El fenomen de la immigració s'ha accelerat els darrers anys de tal manera que obliga els diferents nivells de govern, des de la UE al local, a prendre una posició al respecte. S'ha de procurar, però, que aquesta sigui el fruit d'un debat i d'una reflexió serena a l'entorn de quina és la situació en què ens trobem, com evoluciona i quin horitzó ens proposem de cara al futur, i no el d'un posicionament reactiu davant una situació que pot arribar a ser cojunturalment conflictiva.

Si comparem la taxa de creixement de la població d'àrees del món i la seva previsió per als propers anys veiem la dimensió d'un procés que seguirà creixent i que afecta, a més a més, la població dels països d'origen que per la seva formació, estat de salut o incentius vitals tenen possibilitats de viatjar a altres països per intentar millorar les seves condicions de vida. Cal tenir en compte que la població que marxa d'un país és aquella que té possibilitats de fer-ho, és a dir, no sol ser la gent en pitjor situació socioeconòmica.

L'aparició d'un escenari no desitjat de recessió econòmica a la Unió Europea no canviaria inicialment aquesta tendència, més enllà que és difícil que es doni de forma aïllada en un país. En qualsevol cas, una recessió en termes europeus no alteraria significativament el desequilibri amb els països en vies de desenvolupament, de manera que es mantindrien les raons últimes dels moviments migratoris. Tanmateix, cal valorar que

## 1 INTRODUCCIÓ



Àrea geogràfica	Població al 2000 (milions d'habitants)	Taxa de creixement (1985-2000)	Estimació taxa de creixement (2000-2015)
Tot el món	6.055	1,5	1,1
Àfrica	784	2,5	2,1
Amèrica del Nord	310	1,0	0,7
Amèrica Llatina	519	1,7	1,3
Àsia	3.682	1,6	1,1
Europa	729	0,2	0,1
Oceania	30	1,4	1,1

Font: Nacions Unides: Projeccions de població mundial. 2000.

el risc real d'una recessió a Europa seria l'augment de la tensió social als propis països receptors d'immigració.

### **PREMISSA 2: La pressió dels fluxos d'immigració cap als països de la Unió Europea és una situació estructural que continuarà en els propers anys**

No es tracta com fa uns anys de moviments entre països (en alguns casos producte dels antics processos de descolonització i del manteniment d'una relació preferent amb els països del sud) sinó d'una realitat més global que afecta directament els països occidentals.

En el cas d'Europa, la creació de la Unió Europea, amb normatives diferents quant a l'arribada de persones d'altres països, juntament amb la flexibilització o desaparició de fronteres interiors, és un altre element que facilita l'arribada i permanència de persones, en molts casos en situació administrativa irregular, tal i com s'estableix a les diferents lleis dels estats de la Unió Europea que regulen l'entrada i presència de la immigració. Tant el control de fronteres com la política d'expulsió semblen de moment d'eficàcia limitada igual com els primers intents de crear una política europea comuna d'immigració.

L'Estat espanyol, entre altres raons per la seva posició geogràfica, és capdavanter en l'entrada de persones immigrants. El darrer any, el 24% dels estrangers que van entrar a la Unió Europea ho van fer per Estat espanyol. Així mateix cal constatar les aportacions positives que la presència de persones immigrades significa per als països d'acollida, com l'increment de la natalitat, l'augment del nombre de cotitzacions socials, l'aportació de persones preparades laboralment i professional o l'enriquiment en les relacions culturals.

Tanmateix, analitzant la immigració a la ciutat no podem oblidar que en el context actual se sobreposen diferents dimensions territorials: Barcelona ciutat, Àrea Metropolitana, Catalunya, Espanya i Europa, i



que cal prendre decisions a tots els nivells per tal de poder fer una política d'immigració integradora, eficaç i eficient a la ciutat.

### **PREMISSA 3: La immigració és un fenomen que incideix de manera significativa sobre les ciutats i les seves àrees metropolitanes**

Els espais urbans són un dels destins fonamentals d'una població que busca oportunitats en àrees del món on l'economia es troba en un fort procés de terciarització. El sector de serveis és el nucli emergent de llocs de treball, malgrat que altres sectors de producció (fonamentalment la construcció) encara mantenen un pes important en l'atracció de població immigrant. El sector agrícola també atreu un nombre significatiu de població però ho fa més de manera temporal i molts d'ells es desplacen després als nuclis urbans.

Cal tenir en compte, a més a més, que la immigració que ens afecta és fonamentalment una emigració de ciutat a ciutat, ja que és a les ciutats on progressivament es concentren les migracions internes als països en desenvolupament.

Les ciutats tenen més diversitat d'ofertes laborals que l'àmbit rural i són al mateix temps un espai més divers on canalitzar les estratègies de recerca d'oportunitats tot i que tampoc cal desestimar els processos d'assentament de població immigrant als àmbits rurals.

La incorporació dels immigrants al mercat de treball, en situació més feble que els autòctons, els fa ocupar els llocs menys qualificats i sembla tenir un efecte d'ancoratge, quan no de pèrdua, dels salaris d'aquests treballadors<sup>1</sup>. Aquest fet incideix indubtablement sobre l'equilibri i la cohesió socials.

### **PREMISSA 4: La immigració que arriba ho fa amb voluntat de permanència**

La gran majoria de la població immigrant arribada a la Unió Europea ho fa amb voluntat de construir unes noves expectatives de futur que no tenia als seus països. Malgrat que el mite del retorn sempre està present en els moviments migratoris, i que efectivament el retorn també es produeix, l'assentament de la nova població i el nombre de naixements de fills d'immigrants posa de manifest que a Barcelona es compleix, per exemple, aquesta tendència.

La combinació de l'efecte crida i expulsió genera una voluntat de romandre al país d'acollida i, més en concret, en aquelles poblacions on es donen condicions per a l'estabilitat. Tot i això, cal tenir en compte que

<sup>1</sup>Segons V. Pérez Díaz a *Espanya davant la immigració*, l'estimació feta pel National Research Council de l'Acadèmia Nacional de les Ciències, és molt probable que la immigració als EU hagi reduït en un 44% el salari dels treballadors amb qualificacions inferiors d'entre els anys 1980 i 1994.

## 1 INTRODUCCIÓ

la població emigrant sol assentar-se en primer lloc als barris més degradats, allà on hi ha rendes més baixes, una major problemàtica social i, per tant, una major possibilitat de conflicte social.

### **PREMISSA 5: La immigració viatja amb problemes reals i complexos**

Part de les persones immigrades que arriben a Barcelona arrossegueu una problemàtica socioeconòmica que té efectes sobre la cohesió social i les institucions de benestar (pensions, atur, serveis socials, salut, etc.) posant de manifest algunes de les seves limitacions. Això fa que, per garantir l'accés als drets socials en igualtat de condicions per a tots els ciutadans i ciutadanes, calgui reforçar les polítiques socials, incrementant els recursos amb aquesta finalitat.

La creixent arribada de persones amb necessitats comporta un augment de les demandes socials amb el risc consegüent de desplaçar les persones autòctones ateses pels sistemes de benestar si no es destinen més recursos a atendre l'increment de la població necessitada.

També cal tenir en compte que un altre problema associat a la immigració actualment és l'aparició de delinqüència vinculada a les xarxes de tràfic de persones, aspecte que cal considerar igualment per la seva transcendència i vinculació amb la problemàtica social d'algunes persones.

### **PREMISSA 6: Totes les ciutats, com Barcelona, són capaces d'assumir un increment determinat i no il·limitat de nousvinguts**

La capacitat d'acollida d'una ciutat no depèn exclusivament del nombre de nousvinguts sinó també de la seva realitat econòmica i social. Quan aquesta se sobrepassa, bé sigui per l'afluència massiva de persones o per la seva concentració en una zona de la ciutat, és fàcil que apareguin les tensions.

Si la població que arriba a la ciutat pertany, a més a més, a altres dominis culturals i té hàbits i pautes que no són pròpies de la societat acollidora la pressió dels moviments migratoris pot esdevenir un conflicte i poden aparèixer prejudicis i brots de xenofòbia. La presència de persones en situació irregular i la seva difícil integració pot portar a situacions conflictives que el govern de la ciutat ha de gestionar sense disposar dels recursos legals necessaris.

Tot i això, la societat de Barcelona ha de treballar activament per afavorir la convivència en un escenari futur de gran diversitat cultural, i ha de ser capaç d'afrontar les dificultats i els nous reptes per transformar-los en noves oportunitats i noves fonts de riquesa.

## 1.2. Dades de situació

### Evolució de la població estrangera

A Barcelona, la població immigrant empadronada està creixent de manera accelerada en els darrers cinc anys. Dels 40.000 estrangers empadronats l'any 1999, la ciutat ha passat a tenir-ne 113.000 a final de desembre de 2001 i 139.189 a final de juny de 2002. Això representa, per exemple, un percentatge de creixement entre març del 2001 i març del 2002 del 52,1%, a raó de més d'un 3% cada mes. Mentre els estrangers de països desenvolupats han crescut en aquest període (març 2001-març 2002) un 27,1%, els de la resta de països ho han fet un 58,2%.

Aquest ràpid creixement, que afecta també Catalunya, comporta que si l'any 1999 la població estrangera era del 2,7% a la ciutat, el gener de 2001 va arribar al 4,9%, el gener de 2002, al 7,6%, i a final de juny de 2002 ha arribat al 9,2%. L'empadronament ha anat augmentant des del gener d'enguany a raó d'unes 4.000 persones cada mes.

Respecte a la població estrangera en situació administrativa irregular, tant les dades de les peticions de regularització com les demandes de targetes sanitàries identificatives poden aproximar-nos a la seva dimensió real. En el primer cas, les mesures governamentals han fet aflorar milers de persones en situació administrativa irregular, sobretot si es tenen en compte les denegacions del permís de residència i els expedients no resoltos, i situen amplis col·lectius de persones immigrades en l'obligació d'abandonar l'Estat que, mentre no ho fan, sigui per manca de voluntat o per incapacitat de fer-ho, es troben abocades a una situació de precarietat.

Recollint dades del procés de regularització de l'any 2001, a la província de Barcelona es van presentar 153.820 sol·licituds, de les quals van ser denegades 64.577 (42%) i aprovades 89.243 (58%). Així mateix es van presentar 44.891 expedients d'arrelament dels quals es van concedir 15.569.

L'Observatori Permanent de la Immigració xifrava, el 31/03/2002, en 218.201 el nombre d'estrangers a la província de Barcelona amb permís de residència en vigor.

L'impacte de la immigració també es pot mesurar pels naixements, que òbviament són més alts on hi ha un major assentament d'immigrants, i el cas més rellevant, és el de Ciutat Vella, on el 31% de nadons nascuts entre els anys 1995 i 1999 ho són de mare estrangera. A Barcelona, el total de nadons nascuts de mare estrangera representa el 17,8% del total de naixements de l'any 2001.

Això posa de manifest l'existència de llars constituïdes per persones d'origen estranger que estabilit-

## 1 INTRODUCCIÓ

zen la seva residència a la nostra ciutat, i fa palesa l'existència de processos d'integració a la comunitat així com la necessitat de garantir l'accés als serveis sanitaris, socials i educatius en les mateixes condicions que els ciutadans autòctons, i d'incrementar els recursos que es destinen a la nova ciutadania.

### Col·lectius no comunitaris més nombrosos a Barcelona

La diversitat que existeix en el col·lectiu d'immigrants ha estat creixent en els darrers anys, malgrat que no és d'esperar que augmenti en la mateixa proporció a partir d'ara. La pròpia lògica de la immigració, la legislació de cada país i les oportunitats han anat definint perfils d'immigrants a cada un dels països.

En el cas de l'Estat espanyol i de ciutats com Barcelona, la població llatinoamericana ha substituït progressivament en importància numèrica la població nord-africana i d'altres àrees del món. La població centre i sud-americana representa el 52% del total d'estrangers empadronats a la ciutat.

#### Principals nacionalitats d'empadronats a la ciutat

Nacionalitats	Juny 2002	% respecte al total d'immigrants. Juny 2002	Increment (31/3/2001 a 31/3/2002)
Equador	23.230	16,7	90,7
Colòmbia	11.909	8,6	96,4
Marroc	10.777	7,7	36,2
Perú	9.883	7,1	24,9
Pakistan	8.343	6,0	92,0
Argentina	7.156	5,1	90,9
República Dominicana	5.530	4,0	20,1
Filipines	4.419	3,2	20,3
Xina	4.046	2,9	34,6
Resta de països	53.896	38,7	42,1
Total estrangers BCN	139.1898	100	52,1

Font: Padró Municipal. Juliol 2002

### 1.3. Marc normatiu competencial

A continuació es fa una breu aproximació a la distribució de competències en matèria d'immigració amb un especial èmfasi en els municipis. Primer, veurem què estableixen la Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i, després, les lleis posteriorment aprovades<sup>2</sup>.

<sup>2</sup>Elaborat pels serveis jurídics centrals de l'Ajuntament de Barcelona.

## 1. Règim competencial en matèria d'immigració segons la Constitució i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya

La Constitució Espanyola atorga a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil (art. 149.1.2 CE), la qual cosa implica que corresponen a l'Estat tant les funcions normatives com executives sobre aquestes matèries, sense perjudici que puguin ser també executades pels òrgans corresponents de la Comunitat Autònoma.

La Generalitat de Catalunya també ostenta competències sobre matèries que poden tenir una incidència en la immigració. Així, ostenta funcions normatives i executives en cultura (art. 9.4 EAC), urbanisme i habitatge (art. 9.9 EAC), serveis socials (art. 9.25 EAC), treball (art. 11.2 EAC), ensenyament (art. 15 EAC) i sanitat (art. 17 EAC). També ostenta funcions executives en treball, llevat migracions interiors i exteriors sens perjudici del que disposi la normativa estatal (art. 11.2 EAC).

Com ja és sabut, els ens locals no tenen assignades unes competències per la CE ni l'EAC sinó que els són assignades per la legislació específica, tant la sectorial com la de règim local. Tot i així, el fenomen de la immigració afecta també els interessos municipals i, per tant, el principi d'autonomia municipal (art. 137 CE) exigeix que la legislació tingui present els municipis ja sigui per atorgar-les competències o per garantir la seva participació en la presa de decisions que els afectin en matèria d'immigració. A més, cal tenir present que s'ha de fer efectiva la garantia constitucional de la suficiència financera per a l'augment de la prestació de serveis municipals i autonòmics a causa de la immigració (articles 142 i els principis establerts en els articles 150.2 i 158 de la CE).

A efectes del Pla cal assenyalar també la importància de dos textos jurídics d'àmbit europeu: la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea, aprovada a Tampere l'any 1999, i el Llibre Verd relatiu a una política comunitària de retorn dels immigrants il·legals, que es troba actualment en procés d'elaboració.

## 2. Règim competencial en matèria d'immigració segons la legislació

A continuació, veurem quin és el règim competencial en immigració previst en la legislació posant un especial èmfasi en les competències municipals. Com ja hem dit, tindrem present les competències de les CA i dels municipis en matèries que tenen una incidència en la integració social dels immigrants, tal com se'n fa ressò la disposició addicional 9 del Reial decret 864/2001, de 20 de juliol, drets i llibertats dels estrangers a l'Estat espanyol i la seva integració social: "Las administraciones públicas competentes en cada momento podrán desarrollar sus competencias en todas aquellas materias relacionadas con la integración social de los extranjeros en España".

# 1 INTRODUCCIÓ

## 2.1. Administració de l'Estat

Com ja hem dit, l'Administració de l'Estat és qui ostenta les funcions directament vinculades en la matèria d'immigració com són, per exemple, els permisos d'estada i residència, els permisos de treball, l'atorgament d'asil, la potestat sancionadora, l'expulsió i la devolució.

També l'Estat té deures d'allotjament d'estrangers en situació irregular en els següents casos:

- El Ministeri de Treball i Assumptes Socials, per al compliment de la finalitat d'integració social encomanada, ha de disposar d'una Red pública de centres de migraciones per a funcions d'atenció, acollida, intervenció social o derivació dels immigrants que es trobin en situació de vulnerabilitat o amb risc d'exclusió social (art. 145 a 147 del Reial decret 864/2001).
- L'ingrés en centres d'internament dels estrangers sotmesos a procediments sancionadors administratius per determinades infraccions de més gravetat i sobre els quals es proposa l'expulsió (art. 62 LO 4/2000, d'11 de gener, drets i llibertats dels estrangers a Espanya –segons la modificació de la LO 8/2000- i la seva integració social, i 127 Reial decret 864/2001).

Si bé les competències corresponen a l'Administració General de l'Estat, correspon a l'autoritat judicial:

- Autoritzar l'ingrés de l'estranger en un centre d'internament per a estrangers
- Autoritzar l'expulsió acordada per l'Administració quan l'estranger estigui inculpat en procediments penals per delictes amb una pena inferior a 6 anys llevat dels delictes relacionats amb el tràfic de persones tipificats als art. 312, 318bis, 515.6, 517 i 518 del Codi penal (art. 57.7 LO 4/2000).
- Expulsar els estrangers en situació irregular condemnats penalment ja sigui com a substitució total de penes privatives de llibertat inferiors a 6 anys o com a substitució parcial de penes privatives de llibertat superiors a 6 anys quan s'han complert almenys tres quartes parts de la condemna (art. 89 Codi penal).
- Expulsar els estrangers en situació irregular com a substitució de mesures de seguretat de privació de llibertat (per exemple, l'internament en centres psiquiàtrics o de deshabitació d'estupefaents) acordades per aquells estrangers que no han pogut ser condemnats en haver-los aplicat alguna de les causes d'exempció de responsabilitat penal previstes als apartats 1 a 3 de l'art. 20 del Codi penal (art. 96 i 108 del Codi penal).

Finalment, només cal dir que el Codi penal de 1995 (amb les modificacions introduïdes per les lleis orgàniques 4/2000 i 8/2000) conté diversos delictes que tipifiquen determinades actuacions contràries als immigrants, ja sigui dins dels delictes contra els drets dels treballadors (art. 312, 313, 314 i 318), contra

l'exercici dels drets fonamentals i llibertats públiques (art. 510, 511, 512, 515, 517.1 i 518), contra la comunitat internacional (art. 607), contra les persones i béns protegits en cas de conflicte armat (art. 611) o contra els drets dels ciutadans estrangers (art. 318 bis).

## 2.2. Generalitat

Com ja hem manifestat, la Generalitat ostenta funcions normatives i executives en les matèries esmentades anteriorment. El Decret 188/2001, de 26 de juny, dels estrangers i la seva integració social a Catalunya ha concretat i ha ampliat la prestació de determinats serveis públics vinculats a drets dels estrangers, com pot ésser l'assistència jurídica gratuïta, l'educació, laboral, assistència sanitària, ajudes en matèria d'habitatges, serveis i prestacions socials. I també l'exercici de determinades potestats d'inspecció en matèria laboral.

En particular, l'art. 9.2 Decret 188/2001 ha concretat que els estrangers en situació irregular tenen dret a la pràctica totalitat dels serveis d'atenció social primària (serveis bàsics d'atenció social primària, d'atenció domiciliària, de menjador, residencials d'estada limitada, centres oberts per a infants i adolescents), afegint les ajudes d'urgència social. Això implica una ampliació dels serveis socials de què poden gaudir els estrangers en situació irregular atès que va més enllà dels serveis bàsics d'atenció social primària per aplegar els serveis d'atenció social primària. Aquesta concreció i ampliació realitzada per l'art. 9.2 Decret 188/2001 resulta possible basant-se en el règim constitucional i estatutari de distribució de competències entre Estat i Generalitat vist anteriorment, ja que correspon a la Generalitat definir els serveis socials, atès que ostenta la competència exclusiva en matèria de serveis socials (art- 9.25 EAC). Una concreció d'aquestes competències pot ser l'acord enunciat per l'IMSERSO i la Generalitat de finançar una xarxa d'allotjaments per a immigrants en situació d'especial vulnerabilitat.

## 2.3. Municipis

A continuació, mencionem les competències municipals més importants que tenen una incidència en matèria d'immigració.

### a) Gestió del Padró municipal

Els ajuntaments han d'incorporar al Padró i els estrangers que resideixin al municipi, mantenir-ne actualitzada la informació. Tal com exigeix l'art. 6.3 de la LO 4/2000, de fet, es tracta d'un recordatori del que ja disposa la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local. Segons l'art. 15 d'aquesta Llei, "toda persona que viva en España está obligada a inscribirse en el Padrón del municipio en que resi-

## 1 INTRODUCCIÓ

da habitualmente”. I l’art. 17 disposa que “la formación, mantenimiento, revisión y custodia del Padrón municipal corresponde al Ayuntamiento, de acuerdo con lo que establezca la legislación del Estado”.

A banda d’aquest deure dels ajuntaments, la inscripció dels estrangers al Padró del municipi té les conseqüències jurídiques següents:

- Pot ésser un mitjà de prova que acrediti la permanència de fet per demanar permisos de residència.
- Permet als estrangers en situació regularitzada de gaudir dels drets dels veïns previstos per la legislació de règim local (art. 6.2 LO 4/2000 i 2 Decret 188/2001).
- Permet als estrangers en situació irregular de gaudir de determinats drets com assistència sanitària (art. 12.1 LO 4/2000 i 7.1 Decret 188/2001), ajuts en matèria d’habitatges sempre que sigui per atendre situacions d’emergència social i ho especifiquin les bases reguladores dels ajuts (art. 8.2 Decret 188/2001). O també facilitar l’accés dels estrangers en situació irregular a l’ensenyament de naturalesa no obligatòria i als centres de formació per a adults (art. 4.6 Decret 1888/2001).

### **b) Informe municipal que acrediti la disponibilitat d’un habitatge suficient per a la persona que demana la reagrupació i la seva família**

Aquest informe l’ha de demanar el mateix estranger directament a l’Ajuntament i adjuntar-lo com un document més amb la sol·licitud de reagrupació familiar que és resolta per l’Administració de l’Estat. A aquests efectes, es preveu la possibilitat de signar convenis entre l’Administració de l’Estat i els ens locals. No obstant això, no es tracta d’un informe preceptiu perquè pot ésser substituïble per una acta notarial a elecció de l’estranger (art. 44.4 del Reial decret 864/2001).

### **c) El cas específic de Barcelona: la Carta Municipal**

#### *1. Prestació dels serveis i prestacions socials bàsics*

Els estrangers en situació regularitzada ostenten els mateixos drets que la resta de ciutadans en relació als serveis i prestacions socials, mentre que els estrangers en situació irregular només tenen dret als serveis i prestacions socials bàsics, tal com disposa la legislació estatal d’immigració (art. 14.3 LO 4/2000).

Per saber en què consisteixen aquests serveis i prestacions socials bàsics, hem d’acudir a la legislació de la Generalitat sobre serveis socials perquè és a qui correspon definir els diversos serveis socials basant-se en les seves competències sobre serveis socials (art. 9.25 EAC), tal com ja hem manifestat anteriorment. Per tant, haurem de consultar el Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, de serveis socials i, en espe-



cial, l'art. 11, el qual defineix els diferents nivells de serveis socials entre els de primer nivell o serveis socials d'atenció primària i els de segon nivell o serveis socials d'atenció especialitzada.

En relació als primers, l'apartat a) d'aquest art. 11 estableix que:

“El primer nivell està format pels serveis socials d'atenció primària. En aquest nivell d'actuació s'han de prestar com a mínim els següents:

- a.1 Serveis bàsics d'atenció social primària.
- a.2 Serveis d'atenció domiciliària.
- a.3 Serveis residencials d'estada limitada.
- a.4 Serveis de menjador.
- a.5 Serveis d'assessorament tècnic d'atenció social primària.
- a.6 Serveis de centres oberts per a infants i adolescents.”

Veiem, doncs, que els estrangers en situació irregular només tindrien dret als serveis bàsics d'atenció social primària atès que es tracta de la noció més propera a l'emprada per la legislació estatal consistent en els serveis i prestacions socials bàsics.

Cal considerar, en canvi, que en data 26 de juny la Generalitat de Catalunya fa una ampliació de drets d'accés dels estrangers als serveis i prestacions socials, sigui quina sigui la seva situació administrativa (Decret 188/2001 de la Generalitat de Catalunya, art. 9.2), equiparant-los a les mateixes condicions que tenen la resta de ciutadans per accedir als serveis socials d'atenció primària.

Aquesta ampliació es produeix sense tenir present el previst en el propi Reglament d'Estrangeria, aprovat amb posterioritat, el 20 de juliol de 2001, que en el seu article referit a la xarxa pública de centres de migracions (art. 145) dona resposta a aquesta situació, ja que els centres de migracions es configuren amb funcions d'atenció, acollida, intervenció social i, si és el cas, derivació d'estrangers que tinguin la condició de sol·licitants d'asil, desplaçats, refugiats, apàtrides o d'immigrants que es trobin en situació de vulnerabilitat social o corrin risc d'exclusió social.

Aquesta previsió ha estat ja desenvolupada en el conveni signat entre l'IMSERSO i la Generalitat de Catalunya per donar atenció i acolliment temporal als immigrants en situació d'alta vulnerabilitat.

No obstant això, la complexitat d'aquest abordatge fa aconsellable un acord extern, institucional, que impliqui l'Ajuntament, l'Administració de l'Estat i la Generalitat de Catalunya. Dins del seu marc s'ha d'im-

## 1 INTRODUCCIÓ

pulsar una política transparent de fluxos migratoris i alhora s'ha de negociar, entre d'altres, la possible delegació de competències en la Generalitat de Catalunya, i el finançament necessari per assegurar la viabilitat de les actuacions que es duguin a terme, en el disseny dels programes d'integració i no només en la seva l'execució. Aquestes actuacions han de significar elevar i millorar les prestacions socials i augmentar el nivell de l'estat de benestar de la nostra societat.

### *2. Altres activitats complementàries d'integració social dels estrangers en situació irregular*

Val a dir que la Carta Municipal de Barcelona preveu també que l'Ajuntament pugui realitzar activitats complementàries en matèries com promoció de la dona (art. 112), sanitat i protecció del medi ambient (art. 102 i 103), joventut (art. 111), esport (art.120-122) i cultura (art. 113 i 114). En el cas de l'ocupació i lluita contra l'atur, la competència exclusiva estatal fa difícil la possibilitat d'actuació municipal.

També la legislació d'immigració reconeix la possibilitat que els ajuntaments puguin superar les competències assignades. Primer, les administracions (per tant, també els municipis) han de promoure actuacions de foment per promoure la integració i participació social dels estrangers en la vida política, social, econòmica i cultural de Catalunya (art. 10 Decret 188/2001, de 26 de juny, dels estrangers i la seva integració social a Catalunya). I segon, les administracions públiques (per tant, també els municipis) han de vetllar perquè els estrangers puguin exercir els seus drets i llibertats (art. 11 Decret 188/2001).

### **3. La creació dels consorcis previstos a la Carta Municipal de Barcelona en els àmbits des serveis socials, sanitat i educació, entre d'altres, permetrà que les dues administracions (Ajuntament i Generalitat) siguin corresponsables de la planificació i l'aplicació de les polítiques en aquests àmbits a la ciutat.**

#### **e) Prestació de serveis d'assistència social primària als treballadors estrangers temporers amb permís de treball**

Els ajuntaments competents en matèria d'assistència social primària han de vetllar perquè els treballadors temporers amb permís de treball siguin allotjats en condicions d'higiene i dignitat adequades i han de promoure l'assistència dels serveis socials adequats per garantir la seva atenció social durant la temporada o campanya (art. 9.3 Decret 1888/2001).

També aquí es produeix una ampliació dels serveis socials als estrangers que hauria de prestar l'Ajuntament de Barcelona, la qual cosa exigeix que l'Estat o la Generalitat transfereixin el finançament neces-

sari per a la seva prestació per exigències del principi constitucional de suficiència financera (article 142 CE).

#### **f) Participació en òrgans de coordinació**

Una altra modalitat que han de tenir present els municipis és la seva participació en els afers que afecten els interessos municipals com és la immigració, tal com es preveu, per exemple, en la creació del Consell Superior de Política d'Immigració que és un òrgan compost per l'Estat, les CA i els municipis. Les seves funcions previstes a la Llei són genèriques i consisteixen a coordinar les actuacions de les administracions amb competència sobre la integració dels immigrants i establir les bases i criteris globals en matèria d'integració social i laboral del immigrants, tot i que es fa una remissió reglamentaria per concretar les seves funcions i composició (art. 68 de la Llei 4/2000). En tot cas, s'ha de donar audiència prèvia a l'establiment anual dels contingents del Govern (art. 39 de la Llei 4/2000).

#### **g) Deure de vetllar per l'exercici dels drets i llibertats dels estrangers**

Les administracions públiques (per tant, també els municipis) han de vetllar perquè els estrangers puguin exercir els seus drets i llibertats (art. 11 Decret 188/2001).

# 1 INTRODUCCIÓ

El present Pla es fonamenta en els principis següents que orienten el conjunt de línies estratègiques i accions descrites:

## Igualtat

El Pla defensa la igualtat de totes les persones davant la llei i també la igualtat de drets, deures i oportunitats per a tots els ciutadans i les ciutadanes de Barcelona amb independència del seu lloc d'origen, gènere, religió o condició socioeconòmica.

## Cohesió social

La cohesió social, entesa com la vinculació dels membres d'una col·lectivitat entre ells mateixos i com a grup, és un altre dels condicionants principals per tal de garantir el benestar de la societat. El compromís amb la nostra identitat és un dels factors de cohesió a la nostra societat.

A hores d'ara, i després d'un llarg i conflictiu recorregut, la cohesió social a Europa es fonamenta en el manteniment d'aquests vincles a partir dels principis d'igualtat d'oportunitat<sup>3</sup> i de condició<sup>4</sup> que formalitzen les regulacions jurídiques de drets, les polítiques socials de caràcter universal i les polítiques fiscals orientades a la redistribució de la riquesa.

## Convivència

La convivència pacífica ha mostrat al llarg de la història que és un dels principals condicionants del desenvolupament cultural, social i econòmic de les nostres societats.

En un escenari previsible de futur caracteritzat per la presència en el mateix territori d'un conglomerat de diverses religions, creences i cultures cal garantir un marc normatiu i axiològic que faciliti la convivència i permeti gestionar des de la pau els conflictes inherents al propi fet de conviure.

La convivència es basa en l'existència d'un estat regulador aconfessional sancionat per la Constitució que es fonamenta en la primacia dels drets individuals sobre els col·lectius i en el respecte a la pluralitat d'opcions i projectes personals i col·lectius sempre que no atemptin contra aquest principi.

## Diversitat cultural

L'acceptació de la convivència i l'intercanvi actiu entre les diverses cultures presents a la nostra ciutat

<sup>3</sup>Que tota persona tingui les mateixes possibilitats i riscos que qualsevol altra de millorar la seva condició social amb independència dels seus orígens.

<sup>4</sup>Que es redueixi el privilegi o la necessitat derivades de la distància entre les diferents posicions socials.



## 2 PRINCIPIS RECTORS DEL PLA

és el referent mitjançant el qual s'articulen les propostes d'integració de les persones immigrants, respectant en tot moment i reconeixent la seva diversitat cultural, sempre que no atempti a l'exercici dels drets individuals. Això suposa un rebuig decidit a qualsevol tipus de discriminació i també la promoció del respecte mutu entre persones que provenen de diferents cultures i llocs d'origen.

Barcelona, com a capital de Catalunya, vetllarà per una efectiva integració de les persones immigrants en la societat barcelonina, promovent el coneixement i el respecte per la cultura, la llengua i els símbols de la ciutat i de la nació.

### Normalització

És objectiu bàsic del Pla atendre les persones en el marc dels serveis existents sense crear estructures paral·leles. Tot i això, la normalitat cal aplicar-la amb una atenció especial a les diferents necessitats i a la situació diversa de cada una de les persones que vol integrar-se a la societat de Barcelona. Les polítiques de normalització impliquen: garantir l'accés de tots els ciutadans als serveis municipals.

Com a factor de normalització, l'acomodació progressiva a la societat barcelonina de les persones arribades de nou comporta garantir l'accés i la utilització dels serveis bàsics de la ciutat, l'exercici dels drets que ofereix la ciutadania, repensar els serveis existents per tal de donar resposta als nous fenòmens socials i redimensionar l'oferta de serveis en funció de les noves necessitats i demandes.

### Participació

La participació del conjunt dels actors socials és un eix indiscutible en el desenvolupament del Pla. El lideratge municipal va acompanyat del diàleg i la col·laboració de les moltes organitzacions socials que treballen directament o indirecta per a la integració de les persones immigrades, fent èmfasi especial en aquelles que treballen conjuntament amb les persones immigrades. La participació ciutadana és una de les vies principals per aconseguir l'èxit del Pla i un dels principals motors que ha de permetre gestionar el canvi en la diversitat.

### Temporalitat

La integració de les persones immigrades a Barcelona és una aposta de futur que no es pot resoldre en un dia. Defensant la màxima celeritat en les actuacions el Pla es configura com un procés a mitjà i llarg termini que haurà d'anar actualitzant-se periòdicament i adaptant-se a la realitat en cada moment. Les aproximacions preventives i la previsió de futur en són elements essencials. Per això cal observar la realitat

i preveure els canvis socials que permeten a la ciutat dotar-se dels recursos tècnics, humans i econòmics per afrontar-los.

## Transversalitat

El marc global que planteja el Pla obliga a establir la transversalitat com un eix de coherència del conjunt de les actuacions. La integració de les persones immigrants s'ha de produir en tots els àmbits de la vida ciutadana i això requereix un treball coordinat i transversal entre les diferents àrees municipals i la resta de sectors implicats.

## Consens

L'entorn de fort impacte dels processos migratoris actuals i els canvis en les normatives a escala supra-local aconsellen actuar des de les màximes posicions de consens per tal de fer possible l'objectiu del Pla. El consens ha de tenir un caràcter polític, entre les diferents opcions de l'Ajuntament, però també ciutadà, entre el conjunt de les organitzacions civils. La corresponsabilitat entre tots aquests actors ha de ser també un element inherent al consens.

## 2 PRINCIPIS RECTORS DEL PLA



L'objectiu general del Pla de la immigració és la integració real de les persones immigrades en tots els àmbits de la vida ciutadana a Barcelona.

Aquest objectiu només es pot aconseguir garantint la cohesió social, mitjançant la incorporació ordenada de la població immigrant a la ciutat, a la Regió Metropolitana de Barcelona i a Catalunya, acompanyada amb unes oportunitats dignes de treball i de residència i de l'accés als drets i deures dels ciutadans i les ciutadanes d'acord amb la seva situació administrativa.

Atès que la majoria de desplaçaments de població es produeixen per motius de caràcter laboral, hem de ser conscients que qualsevol iniciativa d'integració passa, en primer lloc, per garantir la inserció laboral, i això només és possible amb els immigrants en situació administrativa regular o amb permís de residència i de treball.

Per tal d'assolir el repte que suposa la nova immigració i mantenir a més a més una bona gestió de la quotidianitat, cal impulsar un acord social sobre la immigració basat en tres apartats:

- Un acord extern, institucional, que impliqui l'Ajuntament, l'Administració de l'Estat i la Generalitat de Catalunya. Dins del seu marc s'ha d'impulsar una política transparent de fluxos migratoris i alhora s'ha de negociar, entre d'altres, la possible delegació de competències en la Generalitat de Catalunya, els criteris d'atenció per a la població en situació irregular, i el finançament necessari per assegurar la viabilitat de les actuacions que s'acordin, insistint sobretot en la importància de participar en el disseny dels programes d'integració, i no només en la seva execució. Aquestes actuacions han de significar elevar i millorar les prestacions socials i augmentar el nivell de l'estat de benestar de la nostra societat.

- Un acord intern, polític, entre tots els partits del Consistori, que tot i reconeixent els diferents punts de partida, i la diferent opinió política sobre la legislació existent, faciliti el necessari consens sobre les accions a dur a terme basat en el compromís de la no instrumentalització partidista del fet migratori.

- Un acord de tots els agents socials, sindicats, patronal, partits polítics, entitats que treballen en el món associatiu el fet migratori, incloses les associacions d'immigrants, pel compromís d'assumir, difondre i aplicar el Pla cadascú des de la seva capacitat i responsabilitat, tenint en compte el treball del Consell Municipal d'Immigració.

L'Ajuntament, des de la seva posició de lideratge a la ciutat, ha d'incorporar dins del possible les diferents sensibilitats per assegurar la màxima aprovació i adhesió en cadascun dels tres nivells a partir de l'acord i la responsabilitat. És per això que el Pla proposa oficialitzar aquest acord en forma de Pacte Ciutadà de Barcelona.

### 3 OBJECTIU GENERAL



El Pla de la Immigració de l'Ajuntament de Barcelona vol recollir el conjunt d'actuacions que porten a terme actualment les diferents administracions i les previstes a curt i mitjà termini des del govern local, coordinant-les des d'uns principis d'actuació comuns que s'estableixin en matèria de política migratòria i integració social.

El manteniment dels principis democràtics de la societat barcelonina i catalana són el punt de partida per assegurar la convivència, la cohesió social i la governabilitat a la ciutat.

Les actuacions del govern municipal són definides pel model d'integració que caracteritza la ciutat. Aquest parteix del respecte al marc legislatiu actual, el qual posa els límits i configura les línies de treball, la responsabilitat de cada administració i les condicions legals de drets i obligacions bàsiques de les persones.

El model d'integració representa la visió de futur de la ciutat. Parteix del marc descrit fins ara, de la situació actual i de la voluntat política de coordinar, en l'àmbit de la ciutat, les diferents iniciatives previstes al Programa GRECO i al Pla Interdepartamental de la Generalitat, i centra l'estratègia municipal en les següents:

### **3 grans línies estratègiques**

- Afavoriment de la integració en un marc de cohesió social.
- Defensa i difusió dels valors de la diversitat i convivència.
- Convivència i prevenció de les situacions de conflicte.

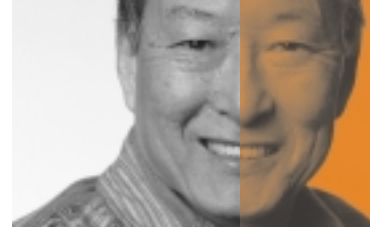
Aquestes línies agrupen un conjunt d'accions que són les que donen validesa als programes i els fan operatius.

## **4.1. Afavoriment de la integració en un marc de cohesió social**

La integració de la població immigrant a la ciutat requereix el desplegament d'instruments que facilitin la plena inserció. Sovint les persones immigrades pateixen una situació de desigualtat a causa de les seves condicions econòmiques i laborals. Per assegurar la cohesió social i la plena integració dels nous ciutadans cal centrar bé les estratègies que faciliten la convivència i eviten tendències a la segregació i l'exclusió social.

No podem oblidar cap dels aspectes que formen part de la vida en una ciutat, començant pel treball, l'habitatge o la satisfacció dels drets universals com la salut, l'ensenyament o la seguretat.

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES



El programa d'integració orienta les seves accions, dins el marc normatiu actualment vigent, en les següents direccions:

### 1. Afavoriment de l'aprenentatge de les llengües oficials

Aspectes per a considerar:

- La llengua és el principal instrument vehiculador i eina imprescindible per facilitar la integració dels immigrants a Barcelona.

#### 1.1. Potenciar l'oferta de cursos de les llengües oficials

Potenciar una oferta de cursos d'ensenyament intensiu dels idiomes oficials de Catalunya, català i castellà, com a instrument imprescindible d'integració, en col·laboració amb entitats socials i el Consorci de Normalització Lingüística de Catalunya.

#### 1.2. Impulsar la coordinació i col·laboració amb el teixit civil

Afavorir la realització de cursos per les organitzacions sindicals i per altres associacions que treballin amb els immigrants.

### 2. Garantir l'accés als recursos d'atenció per a les persones

Aspectes per a considerar:

- Com acollir i canalitzar cap a mecanismes d'integració la població que arriba.
- Com garantir l'accés als serveis.
- Com resoldre la presència de persones en situació administrativa irregular.
- Com reconèixer i fer visible els drets i deures de les persones immigrades.

#### 2.1. Pla d'acollida

Garantir el ple accés als serveis d'informació, orientació sobre les normes i els recursos d'integració existents a la ciutat a les persones nouvingudes i refugiats, facilitant-los assessorament i suport en la tramitació. Fer accessibles els serveis d'acollida des de qualsevol punt informatiu de la ciutat, tant mitjançant el SAIER com des dels districtes i qualsevol servei de la ciutat.

## 2.2. Reforçar el servei d'atenció als immigrants - SAIER

Potenciar el servei central d'informació del SAIER, reforçant i adequant la diversitat de serveis en el circuit d'atenció als immigrants. El SAIER es converteix en el centre de primera acollida dels immigrants a la ciutat de Barcelona i es reforça el paper de les entitats col·laboradores en els processos d'atenció i integració.

Se'ls lliurarà, entre altra documentació que es consideri convenient, la Guia d'acollida a Catalunya elaborada per la Generalitat.

## 2.3. Carta de drets socials

Establir la garantia de drets i serveis bàsics que s'ofereixen a totes les persones en situació d'urgència social (allotjament, dutxes, roba i manutenció) mantenint els paràmetres de qualitat de qualsevol servei, tenint en compte la diferència de drets que estableix la pròpia legislació espanyola (Llei 8/2000 i Reglament d'estrangeria) i la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea.

# 3. Adaptar i fer accessibles els serveis de la ciutat

Aspectes per a considerar:

- Necessitat de conèixer els fluxos d'immigrants a la ciutat i els residents.
- Com facilitar l'accés als serveis per fer real el criteri de normalització mantenint una atenció a les diferents situacions de les persones.

## 3.1. Empadronament actiu

Establir mecanismes de seguiment a tota la ciutat per fomentar l'empadronament de les persones immigrades d'acord amb els criteris establerts per les instàncies competents i en relació a les lleis vigents d'empadronament, amb el doble objectiu de:

- facilitar l'accés actual i futur als serveis i drets de les persones.
- preveure millor la cobertura de necessitats i el seu impacte social i econòmic a la ciutat.

Per a l'Ajuntament és necessari conèixer el volum de població existent, la seva distribució en el territori i la seva mobilitat, tant a l'interior de la ciutat com a la Regió Metropolitana de Barcelona, per tal de

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

poder establir amb precisió la cobertura de necessitats i la seguretat a la ciutat. Això s'ha de fer garantint la confidencialitat de les dades personals.

A més a més, s'establirà una relació de treball continuada amb altres observatoris de la diversitat del seu entorn: CRID, Observatori de la Generalitat, de l'Estat i de la UE.

### 3.2. Servei d'intèrprets i traducció

Consolidar un servei que faciliti l'accés i la comunicació dels immigrants als diferents serveis mentre no tinguin un coneixement adequat d'algun dels idiomes oficials de Catalunya en col·laboració amb entitats d'immigrants de la ciutat i utilitzant el potencial de les noves tecnologies.

## 4. Garantir l'accés i el dret a l'educació com a instrument més eficaç de socialització

Aspectes per a considerar:

- Concentració a les escoles de nens d'altres dominis culturals.
- Dificultats en l'adaptació lingüística i formativa.
- Disseny curricular poc adaptats a la diversitat cultural.
- Escassa participació dels col·lectius d'immigrants en el procés escolar.
- Donar suport i reforçar els centres educatius que concentren alumnes nous procedents d'altres cultures, atès que la dispersió de la població immigrant a les escoles no es considera una bona opció sense tenir en compte la ubicació de les famílies.
- Fomentar la inserció de persones immigrants en l'escola concertada.
- Reforçar l'obligatorietat de l'ensenyament i la permanència escolar.
- Introduir i promoure la utilització del factor d'estabilitat residencial com a criteri d'accés a l'oferta de serveis educatius no obligatoris.
- Establir un programa de recepció de nous alumnes per a les escoles de la ciutat i un programa formatiu per als pares d'immigrants a les escoles per al coneixement del sistema educatiu i que inclogui l'ensenyament del català i el castellà, el coneixement de l'entorn i les normes de funcionament social, així com els recursos socials al seu abast.
- Establir programes de suport educatiu i flexibilització a la primària i secundària per a l'adaptació progressiva dels cicles educatius establerts per tal de facilitar el desenvolupament escolar dels nens amb menys capacitats d'aprenentatge.
- Impulsar la revisió d'alguns continguts curriculars per adaptar-los a la realitat dels nous escolars.

- Dissenyar instruments i recursos educatius específics de suport a la formació de professionals dels centres educatius de la ciutat que concentren immigrants.
- Realitzar campanyes sobre la diversitat cultural a les escoles establint una xarxa de relacions entre l'escola i la comunitat o promovent la integració dels menors en la comunitat en horari no escolar.
- Reforçar el paper del consell de formació professional per a la futura inserció social i laboral dels menors immigrants i del Pla Jove Ocupació.
- Estimular la participació de les persones immigrades als consells escolars de manera que s'entengui cada cop més que l'educació és una de les claus de la integració.
- Vetllar per l'efectiu exercici del dret a l'ensenyament obligatori sense discriminacions per raó de gènere.

## 5. Garantir el dret a la salut i l'accés a l'atenció sanitària

Aspectes per a considerar:

- Dèficit d'accessibilitat a les prestacions sanitàries per tal que arribin a tota la població que és a la ciutat.
- Impacte del fet migratori en la salut mental de la col·lectivitat d'immigrants.
- Riscos de propagació de malalties importades i de nous factors de risc.
- Problemes en la interpretació dels símptomes.
- Problemes relacionats amb la protecció de la salut derivats de pautes culturals.
- Garantir la informació i orientació per a l'obtenció de les prestacions sanitàries a tots els immigrants.
- Desenvolupar els serveis de traducció i mediació intercultural en l'accés i ús de l'atenció primària de salut.
- Incrementar els serveis de salut mental i atenció psicològica.
- Promoure programes específics de promoció de la salut adreçat a la població immigrant.
- Reforçar els mecanismes de vigilància epidemiològica i el seguiment i control de malalties tropicals.
- Promoure la formació de professionals i donar instruments de suport per al treball amb població d'altres cultures.
- Enfortir la vigilància i control d'higiene alimentària i zoonosi, com per exemple la matança d'animals segons algunes pràctiques culturals amb garanties sanitàries.
- Fer especial èmfasi en la salut dels nens i de les dones, així com en el compliment dels drets de la dona quant a la seva salut i integritat física.

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

### 6. Garantir l'atenció per part dels serveis socials municipals

Aspectes per a considerar:

- Augment de situacions de necessitat social a la ciutat.
- Aparició d'un volum important de persones en situació irregular amb greus dificultats d'inserció social.
- Increment de processos de marginació.
- Increment de la població immigrant als centres de serveis socials.
- Facilitar als centres de serveis socials un servei de traducció i mediació intercultural per resoldre problemes d'atenció individual i familiar i impulsar projectes preventius en els territoris i projectes de mediació familiar.
- Iniciar processos de formació en habilitats socials, lingüístiques i laborals per a persones que estan en tràmit de documentació.
- Incrementar i promoure la funció de les organitzacions no governamentals en l'atenció a la població en situació irregular.
- Promoure la formació dels professionals en l'atenció a la població immigrant.
- Incrementar i adequar els recursos destinats a l'atenció de la població immigrant fent especial esment dels processos de mediació als territoris.
- Fer un seguiment exhaustiu de la població immigrant atesa pels serveis socials i de les seves necessitats per tal de poder introduir mecanismes correctors en els sistemes d'atenció, si és necessari.

### 7. Facilitar l'accés dels immigrants al mercat de treball

Aspectes per a considerar:

- Precarització del mercat de treball que ocupa la població immigrant.
- Dificultats per accedir al mercat regular d'ocupació.
- Situació irregular que impossibilita accedir al mercat regular d'ocupació.
- Qualificacions professionals no adequades al mercat d'ocupació de Barcelona.
- Adequar, ampliar i fer més accessible l'oferta de cursos de formació ocupacional en col·laboració amb Barcelona Activa i entitats socials de la ciutat.
- Crear un circuit d'accés als cursos de formació ocupacional.
- Facilitar l'accés a les borses de treball normalitzades en col·laboració amb Barcelona Activa, entitats i sindicats.
- Fer especial esment de la importància de la incorporació a llocs de treball de l'Administració pública



i de manera particular als serveis més directament utilitzats pels immigrants.

- Dissenyar, conjuntament amb sindicats, fórmules de seguiment de les condicions de treball dels immigrants i insistir a les administracions responsables perquè combatin la ocupació irregular, sobretot en aquells sectors on és més prevalent.
- Dissenyar estratègies específiques d'integració i inserció laboral per als joves majors de 16 anys i altres col·lectius específics de persones immigrants amb especials dificultats segons el Pla Jove Ocupació.
- Afavorir el desenvolupament d'un programa de microcrèdits de suport a l'autosuficiència econòmica i a la iniciativa dels nous emprenedors.
- Demanar a la UE que estudiï les vies i el procediment més adients per fer factible l'equiparació de titulacions per a l'exercici professional amb plenes garanties de qualitat.
- Procurar que els nous filons d'ocupació siguin una altra oportunitat per als nous col·lectius.

## 8. Facilitar la intermediació per a l'accés a l'habitatge de persones immigrants

Aspectes per a considerar:

- Dificultats per accedir a l'habitatge a la ciutat i a l'Àrea Metropolitana per part de persones amb poca capacitat econòmica.
- Detecció de situacions d'amuntegament, infrahabitatge i concentració territorial.
- Discriminació en l'accés a l'habitatge de persones per la seva condició.
- Falta de sòl per a la construcció d'habitatges de protecció oficial.
- Concentració de població immigrant i desplaçament de població autòctona.
- Estimular i potenciar la xarxa de serveis de suport per a l'accés a l'habitatge, especialment el de lloguer, i impulsar les garanties de responsabilitat civil per part de l'Administració i les ajudes al pagament de lloguers.
- Acompanyar les estratègies de sensibilització i cooperació amb administradors i propietaris de finques per disminuir situacions de discriminació i relançar conjuntament l'oferta d'accés a l'habitatge per a població immigrant.
- Dissenyar projectes específics de suport a la rehabilitació de pisos de lloguer que es posin a disposició de persones amb dificultats d'accedir al mercat normalitzat de lloguer.
- Propiciar incentius per a la rehabilitació d'habitatges en les zones de més concentració d'habitatges degradades per tal de millorar els habitatges assequibles.
- Reforçar la vigilància inspectora i l'acompliment de les normatives de seguretat i habitabilitat de les llars de Barcelona incrementant el control el control de qualitat sobre els habitatges i l'existència de cèdules d'habitabilitat.

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

- Crear una borsa d'ofertes d'habitatges de lloguer conjuntament amb els administradors de finques i la Generalitat per tal de mediar entre demandants i mercat privat i afavorir un accés més fàcil a l'habitatge i millor redistribució per tot el territori de la RMB.
- Promoure la redefinició dels criteris d'adjudicació dels habitatges de protecció oficial.
- Promoure la inversió en la compra d'habitatge deteriorat i en risc de deteriorament en àrees concretes.
- Evitar tot tipus de discriminació en l'adjudicació d'habitatges de promoció pública.
- Promoure la disponibilitat de sòl públic per construir habitatges de promoció pública en règim de lloguer.

## 9. Garantir l'accés a la cultura d'acollida als ciutadans immigrants

Aspectes per a considerar:

- Desconeixements culturals de la població d'arribada.
- Dificultats per interpretar i comprendre les claus culturals de la societat de Barcelona.
- Díficil accés a l'oferta cultural de la ciutat per part de la població immigrant.
- Facilitar l'accés i la utilització dels centres cívics i d'altres equipaments culturals per facilitar la divulgació i l'expressió de les diferents cultures.
- Propiciar la participació de les diferents cultures al Fòrum 2004.
- Fer èmfasi en la cultura de la solidaritat, la pau i els drets humans.
- Facilitar el coneixement de la llengua i la cultura catalanes.
- Fer extensiva a totes les persones immigrants la Carta de Drets i Deures Culturals.

## 10. Garantir la millora de la situació de les dones immigrants

Aspectes per a considerar:

- Feminització creixent dels fluxos migratoris.
- Major vulnerabilitat de les dones immigrants.
- Les dones són un factor molt important de cohesió social.
- Elaborar un pla o accions específiques per a les dones immigrants, conjuntament amb el Consell de Dones de la ciutat de Barcelona, per tal de promoure actuacions concretes per millorar la seva situació.

## 4.2. Defensa i difusió dels valors de la diversitat i la convivència

La immigració suposa un repte i una oportunitat per a la societat de Barcelona. És un repte perquè comporta realitats diferents a les que estem acostumats, realitats que impacten en la forma de ser i en la realitat de la ciutat i que ens obliguen a buscar noves alternatives i estratègies públiques d'actuació. Al mateix temps, també és una oportunitat perquè ens ofereix la possibilitat de créixer i d'enriquir-nos tant culturalment com socialment. Ara bé, reptes i oportunitats cal articular-los basant-se en el reconeixement dels drets i els deures de totes les persones que viuen a la ciutat.

Per definir correctament aquestes noves estratègies ens cal aprofundir en l'observació de la realitat, saber quina és la situació actual de la immigració a la ciutat, tant des del punt de vista demogràfic com de distribució territorial, laboral, legal, educativa, d'habitatge, d'inserció social i també de reconeixement de drets i deures de totes i tots els ciutadans.

Per poder portar a terme aquest objectiu es posaran en marxa els projectes i accions següents:

### 1. Estudiar el fenomen migratori i la seva implantació a la ciutat

Aspectes per a considerar:

- Falta d'informació i monitorització quant als fluxos migratoris, països, vies d'entrada i realitat de la immigració a la ciutat.
- Manca de coneixement i sistematització de les polítiques d'altres ciutats.

#### 1.1. Observatori Permanent de la Immigració

- Desenvolupar els recursos actuals per tal que, dins el Pla de la Immigració, es pugui fer el seguiment exhaustiu de la realitat de la immigració a la ciutat i els seus nivells d'integració, i realitzar propostes d'actuació.
- Desenvolupar noves línies de seguiment dels impactes que la immigració genera a la ciutat de Barcelona.
- Dissenyar noves línies d'investigació associades al fenomen migratori i a la gestió de la diversitat.
- Promoure l'intercanvi de pràctiques i coneixements amb altres ciutats d'Europa.

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

### 1.2. Actituds i percepcions dels barcelonins i barcelonines

- Dissenyar i realitzar enquestes periòdiques de seguiment de l'estat d'opinió de la ciutadania de Barcelona (Òmnibus Municipal).

## 2. Accions per al reconeixement dels drets cívics de la societat acollidora i les persones nouvingudes

Aspectes per a considerar:

- Faltes ocasionals de garantia i reconeixement de drets.
- Tendències latents a la discriminació, i en ocasions racisme i xenofòbia.
- Desconeixement de drets i deures per part dels immigrants.
- Falta d'informació per a la població immigrant.

### 2.1. Observatori de Vigilància per a la No-discriminació (RADAR BCN)

Consolidació d'un observatori (Oficina per a la No-discriminació) que permeti la prevenció de situacions de discriminació que es puguin donar a la ciutat de Barcelona, la seva anàlisi i el control i l'actuació immediata sobre aquestes situacions recomanant mesures per preveure la discriminació a la ciutat.

### 2.2. Drets i deures de la ciutadania

Facilitar la informació a tota la ciutat explicant que les persones immigrants tenen els mateixos drets i les mateixes obligacions que tots els ciutadans, fent especial esment a les qüestions de drets humans, la igualtat de les persones i la llibertat d'expressió. Per això també cal preparar la ciutadania perquè reconegui i assumeixi el procés de canvi social que estem vivint, destacant els aspectes positius sense defugir, però, les dificultats.

### 2.3. Informació a l'abast

- Assegurar i proveir les oficines d'informació al ciutadà dels mitjans per facilitar als nouvinguts la informació necessària per poder tenir accés a tots els recursos de la ciutat.
- Elaborar documents que continguin la informació necessària per facilitar l'accés als recursos de la ciutat utilitzant els canals de difusió habituals.

## 3. Donar visibilitat a la diversitat cultural

Aspectes per a considerar:

- Poc contacte i relació entre les cultures existents a Barcelona i entre aquestes i la cultura autòctona.
- Desconeixement dels elements culturals bàsics d'identitat que donen cohesió social a la ciutat.

### 3.1. Promoure actes de divulgació de la diversitat cultural

Promoure el desenvolupament d'iniciatives i programes que facilitin l'intercanvi i la difusió de cultures a la població autòctona amb la participació de les mateixes entitats d'immigrants de la ciutat.

### 3.2. Suport als elements d'identitat

Difondre els elements d'identitat de la cultura acollidora, facilitant el coneixement mutu i el respecte, i fent esment de les pràctiques i hàbits culturals.

### 3.3. Reforçar el paper del Consell Municipal de la Immigració

Comptar amb la participació del màxim nombre de col·lectius al Consell Municipal de la Immigració i reforçar la seva capacitat de diàleg, debat i interlocució.

## 4.3. Polítiques de convivència i prevenció de les situacions de conflicte

La convivència és l'element fonamental i la prova de l'èxit de la integració. Tanmateix, no sempre la convivència és tant fluida com es voldria en una ciutat. El fenomen de la immigració comporta riquesa a una ciutat però a vegades també l'enfronta a un conjunt de problemes que en algunes ocasions hi van associades. El conflicte és inherent a qualsevol situació de canvi social.

El programa de convivència orienta les seves accions en les direccions següents:

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

### 1. Promoure la convivència en els espais públics i la mediació comunitària

Aspectes per a considerar:

- Tensions socials a espais públics localitzats.
- Guetos a determinades zones.
- Presència d'elements de discriminació i xenofòbia.

#### 1.1. Promoure l'educació cívica i el respecte per l'espai públic

Revisar, adaptar si convé les normatives municipals respecte la utilització de l'espai públic, informar-ne i establir els circuits de coordinació entre els diferents serveis municipals promovent la utilització dels serveis de mediació comunitària per a la resolució de conflictes.

#### 1.2. Promoure la utilització de nous espais lúdics

Facilitar una major utilització lúdica i una interacció més gran de diversos col·lectius socials als espais públics de més concentració d'immigrants a la ciutat proposant, a més a més, la utilització d'espais lúdics alternatius als habituals que comptin amb una menor densitat de població i, per tant, amb una major capacitat d'utilització potencial.

#### 1.3. Campanya contra la xenofòbia i la discriminació

Posar en funcionament instruments de lluita activa contra la xenofòbia i la discriminació tant des de la ciutat com des de cada un dels districtes, amb especial incidència en l'ús dels espais públics.

#### 1.4. Elaborar plans territorials d'immigració

Promoure l'elaboració per part dels deu districtes de la ciutat de plans territorials que concretin i adaptin les mesures del pla a la realitat específica i les necessitats de cada un dels territoris de la ciutat.

#### 1.5. Impulsar plans de reforma integral de les zones degradades o en risc de degradació.

Impulsar plans de reforma integral i adaptar les mesures convenients per rehabilitar aquelles zones de

la ciutat que es poden trobar en condicions deficientes des d'un punt de vista urbanístic, de serveis o habitatge i que, per tant, poden no reunir condicions òptimes per a una bona cohesió social.

## **2. Reforçar la seguretat ciutadana tot garantint la coordinació institucional per a tal finalitat**

Aspectes per a considerar:

- Inseguretat ciutadana i fets delinqüencials
- Necessitat d'una millor coordinació i formació dels cossos policials.
- El manteniment de situacions d'irregularitat no resolta pot convertir-se en un risc per a la seguretat ciutadana.

### **2.1. Actuar amb més fermesa i eficàcia contra la delinqüència**

- Reclamar a totes les administracions la intensificació del treball contra els fets delinqüencials que, quan són comesos per immigrants, embruten la imatge d'aquest col·lectiu i fomenten reaccions xenòfobes i de prejudici gens recomanables per a l'assoliment de l'objectiu de la integració.
- Demanar més recursos policials a la ciutat de Barcelona.
- Promoure la formació dels cossos policials respecte del fenomen de la immigració i de la diversitat cultural.
- Promoure el paper de la justícia local i tot allò que marca la Carta Municipal, pendent d'aprovació pel Parlament espanyol.
- Reforçar el paper de la Guàrdia Urbana com la policia de proximitat de la ciutat de Barcelona.
- Promoure canvis legislatius per tal que es faciliti un permís de treball temporal a aquells que es trobin amb ordre d'expulsió mentre no s'executi.

## **3. Promoure la normalització i la integració social dels locals destinats al culte religiós**

Aspectes per a considerar:

- Conflictes per a la concurrència al voltant d'alguns locals de culte.
- Manca de normativa específica d'usos dels locals de culte. No es requereix llicència d'activitat per a la seva obertura.
- Manca d'adequació dels espais als usos d'alguns locals de culte.

## 4 LÍNIES ESTRATÈGIQUES

- Dificultats associades als usos i costums derivats de les pautes culturals que es desprenen d'algunes interpretacions religioses.

### 3.1. Respecte a les creences i promoció del diàleg interreligiós

- Afavorir la cultura de la pau, el respecte a les pràctiques religioses i als valors democràtics de la societat i fomentar el diàleg interreligiós.
- Acordar amb les diferents autoritats religioses de Catalunya recomanacions sobre l'adequació i els possibles usos dels llocs de culte.
- L'administració ha de tractar les manifestacions religioses com qualsevol altra activitat col·lectiva ciutadana, segons es consideri a la normativa municipal.

### 3.2. Normalitzar les relacions dels locals de culte

- Vetllar perquè els locals de culte reuneixin les condicions adients de salubritat i seguretat que tot local de pública concurrència ha de complir.
- Facilitar informació sobre la idoneïtat o no de determinades ubicacions.
- Divulgar la importància de la integració social dels locals de culte en el seu entorn més proper.
- Definir una política municipal sobre espais de culte que sigui comuna a tots els espais de culte de les religions.
- Els centres religiosos, com a equipaments comunitaris, han de ser inclosos en les previsions urbanístiques en proporció al seu arrelament social i aplicant-hi criteris de proximitat, accessibilitat i convivència ciutadana.



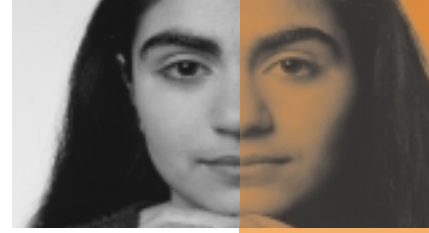
- 1) Afavoriment de la integració en un marc de cohesió social.
- 2) Defensa i difusió dels valors de la diversitat i convivència.
- 3) Convivència i prevenció de les situacions de conflicte.

## 5 LES 3 LÍNIES ESTRATÈGIQUES DEL PLA



1. Afavorir l'aprenentatge de les llengües oficials.
2. Garantir l'accés als recursos d'atenció per a les persones.
3. Adaptar i fer accessibles els serveis de la ciutat.
4. Garantir l'accés i el dret a l'educació com a instrument més eficaç de socialització.
5. Garantir el dret a la salut i l'accés a l'atenció sanitària.
6. Garantir l'atenció per part dels serveis socials municipals.
7. Facilitar l'accés dels immigrants al mercat de treball.
8. Facilitar la intermediació per a l'accés a l'habitatge de persones immigrants.
9. Garantir l'accés a la cultura als ciutadans immigrants.
10. Garantir la millora de la situació de les dones immigrants.
11. Estudiar el fenomen migratori i la seva implantació a la ciutat.
12. Fer accions per al reconeixement dels drets cívics de la societat acollidora i les persones novin-gudes.
13. Donar visibilitat a la diversitat cultural.
14. Promoure la convivència en els espais públics i la mediació comunitària.
15. Reforçar la seguretat ciutadana tot garantint la coordinació institucional per a tal finalitat.
16. Promoure la normalització i la integració social dels locals destinats al culte religiós.

## 6 ELS 16 OBJECTIUS DEL PLA



## Potenciar l'oferta de cursos de les llengües oficials

1. Potenciar una oferta de cursos d'ensenyament intensiu dels idiomes oficials de Catalunya, català i castellà, com a instrument imprescindible d'integració, en col·laboració amb entitats socials i el Consorci de Normalització Lingüística de Catalunya.

## Impulsar la coordinació i col·laboració amb el teixit civil

2. Afavorir la realització de cursos per les organitzacions sindicals i per d'altres associacions que treballin amb els immigrants.

## Pla d'acollida

3. Garantir el ple accés als serveis d'informació, orientació sobre les normes i els recursos d'integració existents a la ciutat a les persones nouvingudes i refugiats, facilitant-los assessorament i suport en la tramitació. Fer accessibles els serveis d'acollida des de qualsevol punt informatiu de la ciutat, tant mitjançant el SAIER com des dels districtes i qualsevol servei de la ciutat.

## Reforçar el servei d'atenció als immigrants - SAIER

4. Potenciar el servei central d'informació del SAIER, reforçant i adequant la diversitat de serveis en el circuit d'atenció als immigrants. El SAIER es converteix en el centre de primera acollida dels immigrants a la ciutat de Barcelona i es reforça el paper de les entitats col·laboradores en els processos d'atenció i integració. Se'ls lliurarà, entre altra documentació que es consideri convenient, la *Guia d'acollida a Catalunya* elaborada per la Generalitat.

## Fer accessible l'ensenyament de llengües

5. Potenciar una oferta de cursos d'ensenyament intensiu dels idiomes oficials de Catalunya, català i castellà, com a instrument imprescindible d'integració, en col·laboració amb entitats socials i el Consorci de Normalització Lingüística de Catalunya.

## Carta de drets socials

6. Establir la garantia de drets i serveis bàsics que s'ofereixen a totes les persones en situació d'urgència social (allotjament, dutxes, roba i manutenció) mantenint els paràmetres de qualitat de qual-

## 7 LES 90 MESURES DEL PLA



sevol servei, però considerant la diferència de drets que estableix la pròpia legislació espanyola (Llei 8/2000 i Reglament d'estrangeria) i la Carta de Drets Fonamentals de la Unió Europea.

### Empadronament actiu

7. Establir mecanismes de seguiment a tota la ciutat per fomentar l'empadronament de les persones immigrades d'acord amb els criteris establerts per les instàncies competents i en relació a les lleis vigents d'empadronament amb el doble objectiu de:

- facilitar l'accés actual i futur als serveis i drets de les persones.
- preveure millor la cobertura de necessitats i el seu impacte social i econòmic a la ciutat.

### Servei d'intèrprets i traducció

8. Consolidar un servei que faciliti l'accés i la comunicació dels immigrants als diferents serveis mentre no tinguin un coneixement adequat d'algun dels idiomes oficials de Catalunya en col·laboració amb entitats d'immigrants de la ciutat i utilitzant el potencial de les noves tecnologies.

### Garantir l'accés i el dret a l'educació com a instrument més eficaç de socialització

9. Donar suport i reforçar els centres educatius que concentren alumnes nous procedents d'altres cultures, atès que la dispersió de la població immigrant a les escoles no es considera una bona opció sense tenir en compte la ubicació de les famílies.

10. Fomentar la inserció de persones immigrants en l'escola privada concertada.

11. Reforçar l'obligatorietat de l'ensenyament i la permanència escolar.

12. Introduir i promoure la utilització del factor d'estabilitat residencial com a criteri d'accés a l'oferta de serveis educatius no obligatoris.

13. Establir un programa de recepció de nous alumnes per a les escoles de la ciutat. i un programa formatiu per als pares d'immigrants a les escoles per al coneixement del sistema educatiu i que consideri l'ensenyament del català i el castellà, el coneixement de l'entorn i les normes de funcionament social, així com els recursos socials al seu abast.

14. Establir programes de suport educatiu i flexibilització a la primària i secundària per a l'adaptació progressiva dels cicles educatius establerts per tal de facilitar el desenvolupament escolar dels nens amb menys capacitats d'aprenentatge.

15. Impulsar la revisió d'alguns continguts curriculars per adaptar-los a la realitat dels nous escolars.

16. Dissenyar instruments i recursos educatius específics de suport a la formació de professionals dels centres públics de la ciutat que concentren immigrants.

17. Realitzar campanyes sobre la diversitat cultural a les escoles establint una xarxa de relacions entre l'escola i la comunitat o promovent la integració dels menors en la comunitat en horari no escolar.
18. Reforçar el paper del consell de formació professional per a la futura inserció social i laboral dels menors immigrants i del Pla Jove Ocupació.
19. Estimular la participació de les persones immigrades als consells escolars de manera que s'entengui cada cop més que l'educació és una de les claus de la integració.
20. Vetllar per l'efectiu exercici del dret a l'ensenyament obligatori sense discriminacions per raó de gènere.

### **Garantir el dret a la salut i l'accés a l'atenció sanitària**

21. Garantir la informació i orientació per a l'obtenció de les prestacions sanitàries a tots els immigrants.
22. Desenvolupar els serveis de traducció i mediació intercultural en l'accés i ús de l'atenció primària de salut.
23. Incrementar els serveis de salut mental i atenció psicològica.
24. Promoure programes específics de promoció de la salut adreçat a la població immigrant.
25. Reforçar els mecanismes de vigilància epidemiològica i el seguiment i control de malalties tropicals.
26. Promoure la formació de professionals i donar instruments de suport per al treball amb població d'altres cultures.
27. Enfortir la vigilància i control d'higiene alimentària i zoonosi, com per exemple la matança d'animals segons algunes pràctiques culturals amb garanties sanitàries.
28. Fer especial èmfasi en la salut dels nens i de les dones, així com en el compliment dels drets de la dona quant a la seva salut i integritat física.

### **Garantir l'atenció per part dels serveis socials municipals**

29. Facilitar als centres de serveis socials un servei de traducció i mediació intercultural per a resoldre problemes d'atenció individual i familiar i impulsar projectes preventius en els territoris i projectes de mediació familiar.
30. Iniciar processos de formació en habilitats socials, lingüístiques i laborals per a persones que estan en tràmit de documentació.
31. Incrementar i promoure la funció de les organitzacions no governamentals en l'atenció a la població en situació irregular.
32. Promoure la formació dels professionals en l'atenció a la població immigrant.
33. Incrementar i adequar els recursos destinats a l'atenció de la població immigrant fent especial esment dels processos de mediació als territoris.

## 7 LES 90 MESURES DEL PLA

34. Fer un seguiment exhaustiu de la població immigrant atesa pels serveis socials i de les seves necessitats per tal de poder introduir mecanismes correctors en els sistemes d'atenció, si és necessari.

### Facilitar l'accés dels immigrants al mercat de treball

35. Adequar, ampliar i fer més accessible l'oferta de cursos de formació ocupacional en col·laboració amb Barcelona Activa i entitats socials de la ciutat.

36. Crear un circuit d'accés als cursos de formació ocupacional.

37. Facilitar l'accés a les borses de treball normalitzades en col·laboració amb Barcelona Activa, entitats i sindicats.

38. Fer especial esment de la importància de la incorporació a llocs de treball de l'administració pública.

39. Dissenyar, conjuntament amb sindicats, fórmules de seguiment de les condicions de treball dels immigrants i insistir a les administracions responsables a combatre la ocupació irregular, sobretot en aquells sectors on és més prevalent.

40. Dissenyar estratègies específiques d'integració i inserció laboral per als joves majors de 16 anys i altres col·lectius específics de persones immigrants amb especials dificultats segons el Pla Jove Ocupació.

41. Afavorir el desenvolupament d'un programa de microcrèdits de suport a l'autosuficiència econòmica i a la iniciativa dels nous emprenedors.

42. Demanar a la UE que estudiï les vies i el procediment més adients per fer factible l'equiparació de titulacions per a l'exercici professional amb plenes garanties de qualitat.

43. Procurar que els nous filons d'ocupació siguin una altra oportunitat per als nous col·lectius.

### Facilitar la intermediació per a l'accés a l'habitatge de persones immigrants

44. Estimular i potenciar la xarxa de serveis de suport per a l'accés a l'habitatge, especialment el de lloguer, i impulsar les garanties de responsabilitat civil per part de l'Administració i les ajudes al pagament de lloguers.

45. Acompanyar les estratègies de sensibilització i cooperació amb administradors i propietaris de finques per disminuir situacions de discriminació i relançar conjuntament l'oferta d'accés a l'habitatge per a població immigrant.

46. Dissenyar projectes específics de suport a la rehabilitació de pisos de lloguer que es posin a disposició de persones amb dificultats d'accedir al mercat normalitzat de lloguer.

47. Propiciar incentius per a la rehabilitació d'habitatges en les zones de més concentració d'habitatges degradades per tal de millorar els habitatges assequibles.

48. Reforçar la vigilància inspectora i l'acompliment de les normatives de seguretat i habitabilitat de



les llars de Barcelona incrementant el control el de qualitat sobre els habitatges i l'existència de cèdules d'habitabilitat.

49. Crear una borsa d'ofertes d'habitatges de lloguer conjuntament amb els administradors de finques i la Generalitat per tal de mediar entre demandants i mercat privat i afavorir un accés més fàcil a l'habitatge i millor redistribució per tot el territori de la RMB.

50. Promoure la redefinició dels criteris d'adjudicació dels habitatges de protecció oficial.

51. Promoure la inversió en la compra d'habitatge deteriorat i en risc de deteriorament en àrees concretes.

52. Evitar tot tipus de discriminació en l'adjudicació d'habitatges de promoció pública.

53. Promoure la disponibilitat de sòl públic per construir habitatges de promoció pública en règim de lloguer.

### **Garantir l'accés a la cultura als ciutadans immigrants**

54. Facilitar l'accés i la utilització dels centres cívics i d'altres equipaments culturals per facilitar la divulgació i l'expressió de les diferents cultures.

55. Propiciar la participació de les diferents cultures al Fòrum 2004.

56. Fer èmfasi en la cultura de la solidaritat, la pau i els drets humans.

57. Facilitar el coneixement de la llengua i la cultura catalanes.

58. Fer extensiva a totes les persones immigrants la Carta de Drets i Deures Culturals.

### **Garantir la millora de la situació de les dones immigrants**

59. Elaborar un pla o accions específiques per a les dones immigrants, conjuntament amb el Consell de Dones de la ciutat de Barcelona, per tal de promoure actuacions concretes per millorar la seva situació.

### **Observatori Permanent de la Immigració**

60. Desenvolupar els recursos actuals per tal que, dins el Pla de la Immigració, es pugui fer el seguiment exhaustiu de la realitat de la immigració a la ciutat i els seus nivells d'integració i realitzar propostes d'actuació.

61. Desenvolupar noves línies de seguiment dels impactes que la immigració genera a la ciutat de Barcelona.

62. Dissenyar noves línies d'investigació associades al fenomen migratori i a la gestió de la diversitat.

63. Promoure l'intercanvi de pràctiques i coneixements amb altres ciutats d'Europa.

## 7 LES 90 MESURES DEL PLA

### Actituds i percepcions dels barcelonins i barcelonines

64. Dissenyar i realitzar enquestes periòdiques de seguiment de l'estat d'opinió de la ciutadania de Barcelona (Òmnibus Municipal).

### Observatori de Vigilància per a la No-discriminació (RADAR BCN)

65. Consolidació d'un observatori (Oficina per a la No-discriminació) que permeti la prevenció de situacions de discriminació que es puguin donar a la ciutat de Barcelona, la seva anàlisi i el control i l'actuació immediata sobre aquestes situacions recomanant mesures per preveure la discriminació a la ciutat.

### Drets i deures de la ciutadania

66. Facilitar la informació a tota la ciutat explicant que les persones immigrants tenen els mateixos drets i les mateixes obligacions que tots els ciutadans, fent especial esment a les qüestions de drets humans, la igualtat de les persones i la llibertat d'expressió. Per això també cal preparar la ciutadania perquè reconegui i assumeixi el procés de canvi social que estem vivint, destacant els aspectes positius sense defugir, però, les dificultats.

### Informació a l'abast

67. Assegurar i proveir les oficines d'informació al ciutadà dels mitjans per a facilitar a les persones novingudes la informació necessària per poder tenir accés a tots els recursos de la ciutat.

68. Elaborar documents que continguin la informació necessària per facilitar l'accés als recursos de la ciutat utilitzant els canals de difusió habituals.

### Promoure actes de divulgació de la diversitat cultural

69. Promoure el desenvolupament d'iniciatives i programes que facilitin l'intercanvi i la difusió de cultures a la població autòctona amb la participació de les mateixes entitats d'immigrants de la ciutat.

### Suport als elements d'identitat

70. Difondre els elements d'identitat de la cultura acollidora, facilitant el coneixement mutu i el respecte, i fent esment de les pràctiques i hàbits culturals.

### **Reforçar el paper del Consell Municipal de la Immigració**

71. Comptar amb la participació del màxim nombre de col·lectius al Consell Municipal de la Immigració i reforçar la seva capacitat de diàleg, debat i interlocució.

### **Promoure l'educació cívica i el respecte per l'espai públic**

72. Revisar, adaptar si convé les normatives municipals respecte la utilització de l'espai públic, informar-ne i establir els circuits de coordinació entre els diferents serveis municipals promovent la utilització dels serveis de mediació comunitària per a la resolució de conflictes.

### **Promoure la utilització de nous espais lúdics**

73. Facilitar una major utilització lúdica i una interacció més gran de diversos col·lectius socials als espais públics de més concentració d'immigrants a la ciutat proposant, a més a més, la utilització d'espais lúdics alternatius als habituals, que comptin amb una menor densitat de població i, per tant, amb una major capacitat d'utilització potencial.

### **Campanya contra la xenofòbia i la discriminació**

74. Posar en funcionament instruments de lluita activa contra la xenofòbia i la discriminació tant des de la ciutat com des de cada un dels districtes, amb especial incidència en l'ús dels espais públics.

### **Elaborar plans territorials d'immigració**

75. Promoure l'elaboració per part dels deu districtes de la ciutat de plans territorials que concretin i adaptin les mesures del Pla a la realitat específica i les necessitats de cada un dels territoris de la ciutat.

### **Impulsar plans de reforma integral de les zones degradades o en risc de degradació.**

76. Impulsar plans de reforma integral i adaptar les mesures convenients per rehabilitar aquelles zones de la ciutat que es poden trobar en condicions deficientes des d'un punt de vista urbanístic, de serveis o habitatge i que, per tant, poden no reunir condicions òptimes per a una bona cohesió social.

## 7 LES 90 MESURES DEL PLA

### Actuar amb més fermesa i eficàcia contra la delinqüència

77. Reclamar a totes les administracions la intensificació del treball contra els fets delinqüencials que, quan són comesos per immigrants, embruten la imatge d'aquest col·lectiu i fomenten reaccions xenòfobes i de prejudici gens recomanables per a l'assoliment de l'objectiu de la integració.
78. Demanar més recursos policials a la ciutat de Barcelona.
79. Promoure la formació dels cossos policials respecte del fenomen de la immigració i de la diversitat cultural.
80. Promoure el paper de la justícia local i tot allò que marca la Carta Municipal, pendent d'aprovació pel Parlament espanyol.
81. Reforçar el paper de la Guàrdia Urbana com la policia de proximitat de la ciutat de Barcelona.
82. Promoure canvis legislatius per tal que es faciliti un permís de treball temporal a aquells que es trobin amb ordre d'expulsió mentre no s'executi.

### Respecte a les creences i promoció del diàleg interreligiós

83. Afavorir la cultura de la pau, el respecte a les pràctiques religioses i als valors democràtics de la societat i fomentar el diàleg interreligiós.
84. Acordar amb les diferents autoritats religioses de Catalunya recomanacions sobre l'adequació i els possibles usos dels llocs de culte.
85. L'administració ha de tractar les manifestacions religioses com qualsevol altra activitat col·lectiva ciutadana, segons es consideri a la normativa municipal.

### Normalitzar les relacions dels locals de culte

86. Vetllar perquè els locals de culte reuneixin les condicions adients de salubritat i seguretat que tot local de pública concurrència ha de complir.
87. Facilitar informació sobre la idoneïtat o no de determinades ubicacions.
88. Divulgar la importància de la integració social dels locals de culte en el seu entorn més proper.
89. Definir una política municipal sobre espais de culte que sigui comuna a tots els espais de culte de les religions voluntat d'implantar-se a la ciutat.
90. Els centres religiosos, pel fet de ser equipaments comunitaris, han de ser inclosos en les previsions urbanístiques en proporció al seu arrelament social i aplicant-hi criteris de proximitat, accessibilitat i convivència ciutadana.

El Pla d'acollida és el desplegament d'una de les línies d'acció del Pla Municipal d'Immigració.

### **Els objectius del Pla d'acollida són:**

- Facilitar i garantir a les persones nouvingudes i als refugiats el ple accés als serveis normalitzats.
- Fer accessibles els serveis des de qualsevol punt informatiu de la ciutat, tant mitjançant el SAIER com des dels districtes i qualsevol servei de la ciutat.
- Proporcionar informació i orientació sobre les normes i els recursos d'integració existents a la ciutat.
- Facilitar assessorament i suport en la tramitació.
- Promoure la coordinació dels diferents actors i serveis d'acollida de la ciutat.
- Promoure la participació dels nouvinguts a la societat d'acollida.

L'acollida pretén acomplir aquests objectius tenint en compte que els processos migratoris actuals tenen un impacte fonamental a les ciutats i que els governs locals, tot i que mancats de recursos específics per fer-ho, es veuen obligats a assumir un paper capdavanter i de lideratge en l'acollida de les persones immigrants.

### **Els serveis que ofereix el Pla d'acollida són els següents:**

#### **Informació i comunicació**

- Recursos existents a la ciutat.
- Funcionament de la ciutat.
- Gestions, tràmits (Què fer?).
- Prestacions i serveis.
- Formes d'accés als serveis (allotjament, sanitat, mercat laboral...).
- Drets i deures (manual de convivència).
- Informació jurídica.
- Vinculació amb les comunitats d'origen.

#### **Formació**

- Coneixement de llengües.
- Habilitats socials i coneixement cultural.
- Coneixement de l'entorn i la ciutat.
- Formació ocupacional.

#### **Atenció**

- Atenció social bàsica a immigrants i refugiats.

## 8 EL PLA D'ACOLLIDA



- Allotjament temporal en situacions d'emergència social i alta vulnerabilitat.
- Assessorament jurídic.
- Traducció.
- Accés al mercat laboral.
- Mediació.
- Accés a l'habitatge de lloguer.
- Escolarització de menors.
- Beques de llibres i menjadors.
- Orientació laboral.

### **Cooperació**

- Cooperació amb les entitats i associacions.
- Reforç del paper que poden tenir les entitats en els processos d'acollida.
- Vinculació amb les comunitats d'origen.
- Foment de l'associacionisme.
- Suport a iniciatives interculturals (subvencions).

Pel que fa a les persones en situació irregular, tenint en compte el marc normatiu competencial, cal establir de manera conjunta amb la resta d'administracions públiques els criteris d'atenció en funció de la seva situació administrativa específica.

Des d'un punt de vista normatiu, cal seguir les recomanacions del Llibre verd relatiu a una política comunitària de retorn dels immigrants il·legals de la Comissió Europea i les normes de l'Estat espanyol.

També, qualsevol hipotètica arribada de grans col·lectius d'immigrants ha de ser assumida des d'aquesta perspectiva, ja que es tracta d'una qüestió d'Estat que sobrepassa la capacitat d'intervenció de qualsevol ciutat.

El Pla d'Immigració comprèn tres àmbits de direcció diferents: la direcció política, la direcció participativa i la direcció executiva.

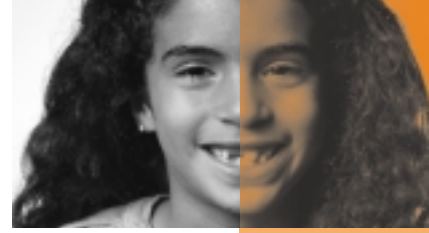
La direcció política s'estableix a partir de la Comissió Política d'Immigració, constituïda pel cap de grup de cada partit polític amb representació al consistori. Les funcions d'aquesta Comissió són consensuar les línies estratègiques d'avanç, establir els objectius específics que cal desenvolupar en el període que es determini i fer l'avaluació global del Programa.

La Comissió també tindrà la funció de proposar la presentació del Programa d'Immigració de Barcelona al plenari municipal per a la seva corroboració.

La direcció participativa s'estableix a partir del Consell Municipal d'Immigració i el Grup de refugiats i estrangers del Consell Municipal de Benestar Social. Aquest seguirà el desenvolupament i l'execució del Programa i elaborarà recomanacions i propostes per a la seva aprovació al Consell Municipal de Benestar Social.

La direcció executiva estarà dirigida pel gerent del sector al qual s'encomani, que serà el responsable de dur a terme les funcions de planificació i programació, execució i gestió del Programa d'Immigració d'acord amb les línies estratègiques aprovades en plenari municipal.

## 9 DIRECCIÓ I SEGUIMENT





Un col·lectiu que requereix una atenció especial és el dels menors estrangers no acompanyats (MEINAS), format quasi exclusivament per adolescents magribins, sobretot marroquins. Provenen una gran majoria dels barris més problemàtics de les ciutats nord-africanes, sense estructures familiars capaces d'assegurar el seu desenvolupament social i educatiu. Alguns d'ells han sigut ja "nens del carrer" en el seu país d'origen.

Els seus hàbits culturals i les seves circumstàncies personals fan que el seu grau de "maduresa" sigui molt més avançat que el dels nens i adolescents d'edat similar de les nostres ciutats. El seu viatge té un doble vessant d'aventura adolescent i de projecte de millora de les condicions de vida pròpies i de les seves famílies, que molt sovint els animen a emprendre'l.

Una vegada arribats a les nostres ciutats, les dificultats d'integració inherents a qualsevol procés migratori, unides a les pròpies carències formatives i d'adaptació, fan que moltes vegades acabin sobrevivint amb la comissió de petits delictes, sovint amb reiteració, amb el risc que això representa per a la convivència i la cohesió social així com el risc que representa perquè aquest menors esdevinguin ciutadanes i ciutadans adults.

De totes maneres, la seva minoria d'edat obliga l'Administració a declarar-ne el desemparament i assumir-ne la tutela, independentment de la seva procedència o nacionalitat, en aplicació dels tractats internacionals sobre protecció i drets de la infància. En el nostre cas la Generalitat de Catalunya és l'administració competent per les Lleis 11/85, 37/91 i 8/95.

En qualsevol cas, més enllà dels àmbits competencials, l'Ajuntament, des de la seva voluntat de col·laboració i coordinació, ha firmat diversos acords institucionals. L'últim, de data 24 de juliol d'enguany, amb la Generalitat de Catalunya per a la coordinació, la gestió i el finançament del programa d'atenció als menors estrangers indocumentats i sense referents familiars, considera la majoria de les mesures que s'inclouen a continuació.

El programa d'atenció i integració social dels MEINAS orienta les seves accions en les direccions següents:

## **1. Garantir la seva acollida i documentació immediata perquè puguin gaudir dels seus drets**

Aspectes per a considerar:

- Com detectar la seva arribada al més aviat possible.
- Com facilitar el contacte per oferir-los empara i tutela sense provocar rebuig.
- Com agilitar la seva identificació i documentació.

## 10 ANNEX. ELS MENORS ESTRANGERS NO ACOMPANYATS (MEINAS)



### 1.1. Servei de detecció i intervenció al carrer

Les seves funcions bàsiques són:

- Prospecció i detecció de menors en el territori.
- Presa de contacte en el context de carrer.
- Tasca d'acompanyament educatiu dels processos d'inserció del menor.
- Intervenció immediata en situacions de conflicte en el territori.

### 1.2. Serveis de caire temporal d'acollida educativa i residencial

Per facilitar i fer de pont per a la incorporació progressiva dels MEINAS a la xarxa de serveis més especialitzada. D'estada temporal i amb una organització flexible, són de dos tipus:

- Serveis d'Atenció Diürna amb funcions socioeducatives i formatives, formació d'hàbits i socialització, donant a la vegada cobertura a les necessitats bàsiques d'higiene, cura i alimentació. Amb una capacitat actual de 72-82 places distribuïdes entre el Servei d'Atenció Transitòria de la DGAM i els centres oberts Joan Salvador Gavina.

- Serveis residencials d'estada temporal i limitada i atenció d'urgències en horari nocturn. Amb capacitat de 68 places distribuïdes entre el Centre Alcor de la DGAM i el Centre de suport educatiu de la Creu Roja.

### 1.3. Servei d'identificació i documentació

Facilitar que la identificació i documentació dels menors es faci amb la major celeritat possible, com a condició indispensable per accedir a l'empara i tutela previstos per la legislació, mitjançant la coordinació entre totes les administracions en contacte amb els MEINAS: Generalitat de Catalunya, Delegació del Govern, Fiscalia de Menors i Ajuntament.

## 2. Garantir l'existència dels recursos necessaris per a la plena inserció social dels MEINAS

Aspectes per a considerar:

- Com proporcionar allotjament als menors.

- Com assegurar la viabilitat de la seva inserció i la seva autonomia futura facilitant-los l'accés al món laboral.
- Com adequar els serveis a les seves característiques personals i culturals.

## **2.1. Serveis residencials de 24 hores al dia amb programes de caire educatiu**

Garantir l'allotjament i la cobertura de les seves necessitats bàsiques d'higiene personal i alimentació, i també formatives, de cura i d'atenció socio sanitàries. Amb una capacitat de 82 places distribuïdes amb els centres el Roure, Lledoners i Vilana, tots ells depenents de la DGAM, i el Centre Al-Qantara de Càrites Diocesana de Catalunya.

Ateses les especials característiques del col·lectiu, els centres seran d'ús exclusiu dels MEINAS, a excepció d'algun dels recursos que acull altres menors.

## **2.2. Serveis d'inserció laboral**

Tots els centres residencials descrits en l'apartat 2.1 incorporaran programes de formació i d'accés al món laboral quan l'edat del menor ho permeti legalment.

A més, es facilitarà l'accés al Pla Jove de transició laboral de l'Ajuntament de Barcelona que compta amb programes específics de formació ocupacional i suport per a la transició al treball (20 places).

Es disposa també d'un altre servei exclusiu de formació ocupacional i d'inserció sociolaboral al Casal dels Infants del Raval (14 places).

## **2.3. Servei de transició per a l'autonomia i la inserció social**

Per donar als menors tutelats que es trobin en un procés més avançat d'inserció i autonomia propers a la majoria d'edat recursos per a la seva emancipació i integració en la societat d'acollida mitjançant places en pensions o en pisos assistits garantint a la vegada el seguiment i el suport personalitzats (40 places).

## **2.4. Servei per al programa per la reunificació familiar**

Quan es donin les condicions per a la reunificació familiar del menor en el seu lloc d'origen, en col·laboració amb els consolatats implicats, i amb totes les garanties previstes en la legislació sobre empara i tutela dels menors,

## **10 ANNEX. ELS MENORS ESTRANGERS NO ACOMPANYATS (MEINAS)**

garantint el seguiment del procés de reunificació familiar del menor per part de la DGAM.

### **3. Prevenir les situacions conflictives per a la convivència i la cohesió social**

Aspectes a considerar:

- Com respondre a la comissió de delictes comesos pels mateixos menors sovint de forma reiterada.
- Com tractar als menors amb comportaments violents vinculats a l'abús de substàncies estupefaents.

#### **3.1. Aplicació de la Llei de responsabilitat penal del menor**

Aplicar el conjunt de mesures que preveu la Llei 5/2000 de responsabilitat penal del menor als MEINAS infractors, sobretot quan es produeixi reincidència i la consegüent alarma social.

Garantir la continuïtat de la capacitat socioeducativa que caracteritza la llei mitjançant l'acolliment en els serveis d'inserció descrits fins ara, una vegada finalitzat el temps d'acompliment de les mesures correctives imposades.

#### **3.2. Tractament dels comportaments transgressors vinculats al consum de substàncies estupefaents**

Crear un centre de tractament terapèutic amb funcions d'atenció en règim residencial per al tractament de les toxicomanies, adreçat als menors d'alt risc, vinculat a l'abús de tòxics.

## Població estrangera per districtes

	gener 2001			gener 2002			Creixement 2001-2002
	Estrangers	% sobre població estrangera	% sobre la població	Estrangers	% sobre població estrangera	% sobre la població	
Ciutat Vella	15.513	21.0	18.2	22.517	19.8	26.7	45,1%
Eixample	13.386	18.1	5.4	19.780	17.4	8.0	47,8%
Sants-Monjuïc	8.585	11.6	5.1	13.572	11.9	8.2	58,1%
Les corts	3.320	4.5	4.0	4.339	3.8	5.3	30,7%
Sarrià-Sant G.	5.939	8.0	4.6	7.709	6.8	5.8	29,8%
Gràcia	4.805	6.5	4.2	7.164	6.3	6.3	49,1%
Horta-Guinardó	4.850	6.6	2.9	7.949	7.0	4.8	63,9%
Nou Barris	4.961	6.7	2.9	8.494	7.5	5.1	71,2%
Sant Andreu	4.057	5.5	3.0	6.503	5.7	4.8	60,3%
Sant Martí	7.019	9.5	3.4	11.350	10.0	5.5	61,7%
Sense adreça	1.584	2.1	-	4.432	3.9	-	179,8%
<b>BARCELONA</b>	<b>74.019</b>	<b>100.0</b>	<b>4.9</b>	<b>113.809</b>	<b>100.0</b>	<b>7.6</b>	<b>53,8%</b>

Font: Padró Municipal.

La població estrangera per sexes presenta característiques força homogènies. Majoritàriament és masculina excepte en el cas dels immigrants procedents d'Amèrica Central i del Sud entre els quals predominen les dones.

## Població estrangera per sexes.

	Total juny 2002	% Homes	% Dones
Àsia Central	14.552	76,1	23,9
Orient Mitjà	1.200	65,7	34,3
Àfrica Subsahariana	2.452	64,7	35,3
Àfrica del Nord i Magrib	12.538	64,9	35,1
Àfrica Central i Meridional	383	55,3	44,7
Europa Central i Oriental	7.928	51,8	48,2
Amèrica del Sud	62.030	45,2	54,8
Amèrica Central	10.337	36,6	63,4
<b>Total població de Barcelona (31/12/2000)</b>		<b>46,8</b>	<b>53,2</b>

Font: Padró Municipal.

## 11 ANNEX. OBSERVATORI DE LA IMMIGRACIÓ. DADES ESTADÍSTIQUES D'IMMIGRACIÓ A BARCELONA

En el cas de la distribució per edats, els immigrants que arriben a Barcelona són majoritàriament adults, entre 25 i 64 anys, tot i que els processos d'agrupament familiar i l'assentament de moltes famílies fan incrementar la resta de grups d'edat progressivament.

### Població estrangera per edats. Gener 2001

	0-14	15-24	25-64	65 i més
Orient Mitjà	13,2	10,5	71,8	4,5
Àsia Central	15,3	15,9	67,0	1,8
Sud-est asiàtic	16,0	12,8	69,3	1,9
Àfrica Nord i Magrib	17,2	17,1	64,0	1,7
Àfrica Subsahariana	11,8	18,8	67,6	1,8
Àfrica Central i Meridional	7,6	15,2	75,5	1,8
Amèrica Central	15,9	15,7	66,2	2,2
Amèrica del Sud	12,1	15,6	69,4	2,8
Europa Central i Oriental	15,3	15,0	68,4	1,4
Resta de països	9,6	7,8	71,5	11,1
Total estrangers	13,1	14,0	68,7	4,2
Total població BCN	11,9	14,1	53,3	20,7

Font: Padró Municipal.

Cal esmentar, a més a més, que no es tracta de població amb un nivell d'estudis molt baix i alts índexs d'alfabetisme. Ben al contrari, el nivell d'escolarització de la població immigrant és significativament alt, resultat del fet que la emigració no és possible per a la gent més pobre sinó per a aquella que té recursos socials i econòmics suficients.

## Població estrangera per nivell d'estudis. Gener 2001

	Estudis primaris	Estudis secundaris	Estudis superiors
Orient Mitjà	34,7	36,2	26,8
Àsia Central	71,9	18,5	7,2
Sud-est Asiàtic	48,4	31,0	16,6
Àfrica Nord i Magrib	72,7	18,3	7,1
Àfrica Central i Meridional	37,9	41,5	17,7
Amèrica Central	46,0	31,5	19,7
Amèrica del Sud	28,3	45,9	23,9
Europa Central i Oriental	25,8	30,5	32,3
Resta de països	21,9	29,7	46,1
Total estrangers	39,7	33,8	24,4
Total població BCN	43,6	39,3	17,1

Font: Padró Municipal.

Els naixements de fills de mare estrangera són un bon indicador per mesurar els nivells d'assentament de les famílies immigrants a la ciutat i el que coneixem com "la segona generació".

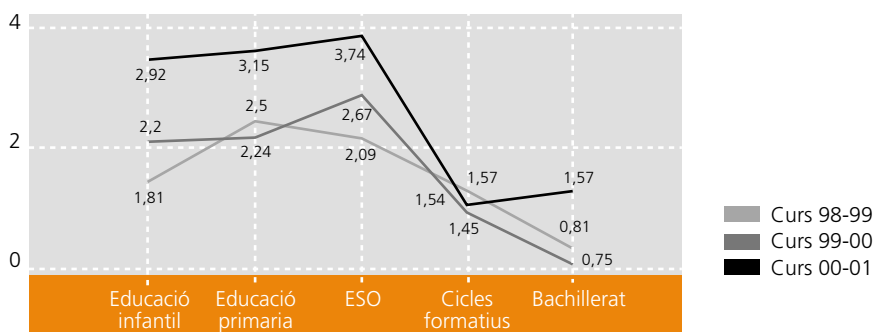
## Naixements de fills de mare estrangera

Any	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Total de naixements	11.945	12.161	11.659	12.203	12.573	12.564
Naixements de mare estrangera	1.149	1.121	1.123	1.249	1.766	2.234
% de naixements de mare estrangera/total	9,6%	9,2%	9,6%	10,2%	14,0%	17,8%

Font: Padró Municipal.

De la mateixa manera, també les dades d'escolarització ens mostren la presència creixent de menors fills d'immigrants a les escoles i, per tant, de famílies que d'entrada estan assentades a la nostra ciutat.

## Escolarització d'immigrants a les escoles de Barcelona



**11 ANNEX. OBSERVATORI DE LA IMMIGRACIÓ.  
DADES ESTADÍSTIQUES D'IMMIGRACIÓ A BARCELONA**